

ZPRÁVA O ČINNOSTI
ÚŘADU PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE
ZA ROK 1996

BRNO
1997

1. Malý kompetenční zákon a změna názvu Ministerstva pro hospodářskou soutěž. Vliv na kompetence.

Zákonem č. 272/1996 Sb. ze dne 11. října 1996 zrušil Parlament Ministerstvo pro hospodářskou soutěž a toutéž právní normou zřídil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále ÚOHS). Úřad pro ochranu hospodářské soutěže se sídlem v Brně, v jehož čele je předseda jmenovaný na návrh vlády prezidentem republiky, je stejně jako dřívější ministerstvo ústředním orgánem státní správy pro podporu a ochranu hospodářské soutěže proti jejímu nedovolenému omezování. Působnost ÚOHS byla vymezena zákonem č. 273/1996 Sb. ze dne 11. října 1996. Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže přísluší **vytvářet podmínky pro podporu a ochranu hospodářské soutěže, vykonávat dohled při zadávání veřejných zakázek a vykonávat další působnosti stanovené zvláštními zákony.** Takto vymezené kompetence, které jsou ve své podstatě totožné s kompetencemi dřívějšího ministerstva, umožnily Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže plynule navázat na činnost zrušeného Ministerstva pro hospodářskou soutěž. ÚOHS byly též zachovány **kompetence při privatizaci.** Ustavení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže akceptovalo potřebu změnit postavení ústředního orgánu státní správy v oblasti ochrany soutěže **s ohledem na povahu jeho činnosti, která má především kontrolní a sankční charakter.** Je to pohyb směrem k existenci tradičního soutěžního úřadu tak, jak je to obvyklé v zemích EU a OECD. **Podpora a ochrana hospodářské soutěže** je realizována v oblastech upravených zákonem o ochraně hospodářské soutěže (dále ZOHS) a je zaměřena na zákaz dohod omezujících soutěž či zneužívání dominantního a monopolního postavení a kontrolu spojování podniků. ÚOHS působí i v oblasti dozoru vůči orgánům obcí a státní správy, jejichž rozhodnutí mohou být v rozporu se zákonem o ochraně hospodářské soutěže. Povinností Úřadu je tyto nesprávné postupy prošetřit a žádat zjednání nápravy. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže hraje významnou roli i v oblasti legislativní, kdy do nově koncipovaných zákonů či novel zákonů již existujících prosazuje zásady hospodářské soutěže. Dohled nad zadáváním veřejných zakázek ÚOHS vykonává na základě zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb.

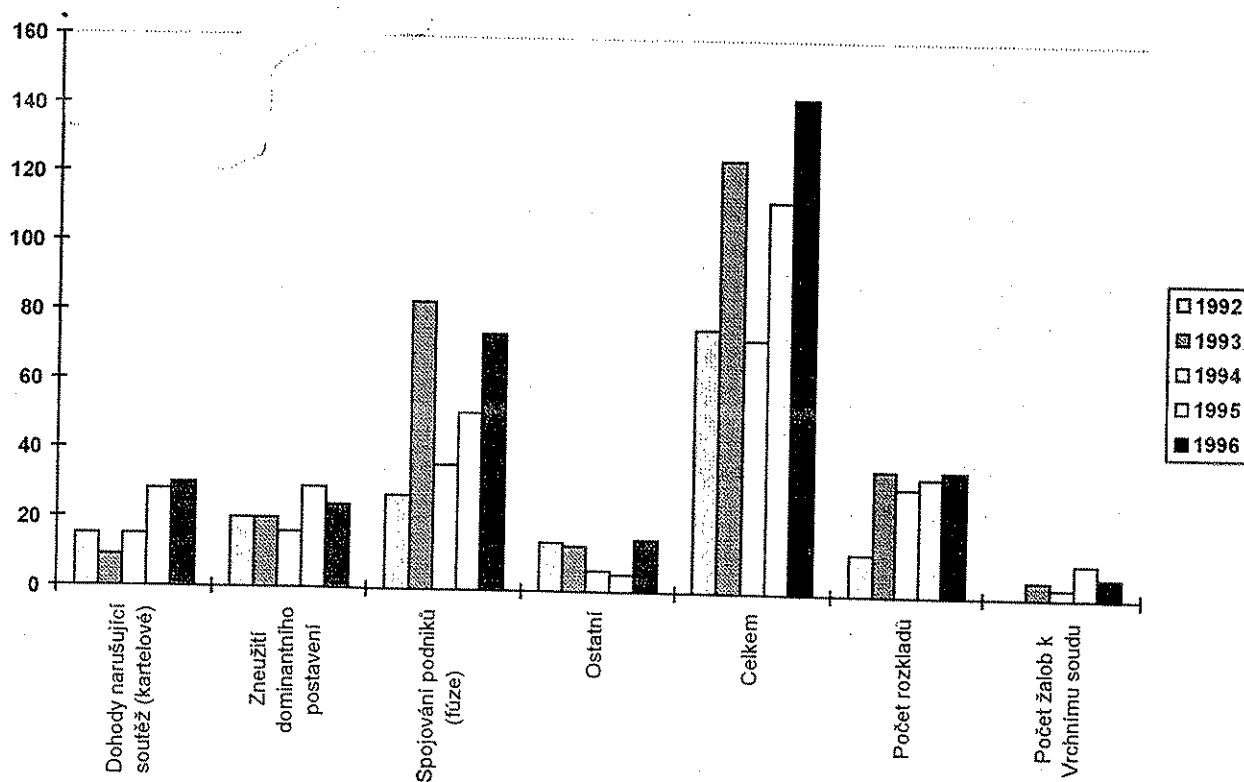
2. Základní činnost v oblasti ochrany hospodářské soutěže

2.1 Trendy vývoje zásahu ÚOHS v rámci správních řízení

Počet podnětů, správních řízení včetně rozkladů proti rozhodnutím vydaných prvoinstančním orgánem a počet žalob podaných u Vrchního soudu proti rozhodnutím ministra MHS a předsedy ÚOHS o rozkladech v letech 1992 - 1996.

Podněty	1992	1993	1994	1995	1996
Celkem	169	312	601	655	527

Správní řízení	1992	1993	1994	1995	1996
Dohody narušující soutěž (kartelové)	15	9	15	28	30
Zneužití dominantního postavení	20	20	16	29	24
Spojování podniků (fúze)	27	83	36	51	74
Ostatní	14	13	6	5	15
Celkem	76	125	73	113	143
Počet rozkladů	12	36	31	34	36
Počet žalob k Vrchnímu soudu	0	5	3	10	6
Celková výše pravomocně uložených pokut v roce 1996			31 209 000,-- Kč		

Zákonem vymezená působnost Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže podmiňuje charakter jeho **základní činnosti, která je převážně kontrolní a sankční**. Výstupy základní činnosti ÚOHS jsou zejména **rozhodnutí vydaná ve správním řízení**. ÚOHS rovněž vykonává dozor nad dodržováním povinností orgánů státní správy a orgánů obcí, které nesmějí vlastními opatřeními nebo zjevnou podporou nebo jinými způsoby omezit nebo vyloučit hospodářskou soutěž. Na základě kompetencí daných zákonem ÚOHS působí v privatizačním procesu členstvím předsedy úřadu ve vládní privatizační komisi, dále zpracováváním připomínek k předkládaným materiálům a účastí na jednáních meziresortní dohodovací komise při MF ČR. Kromě toho ÚOHS prosazuje principy ochrany hospodářské soutěže v procesu přípravy nových právních předpisů a poskytuje veřejnosti informace o aplikaci soutěžních pravidel

v praxi. Výše uvedené skutečnosti a získané zkušenosti z předchozích let determinovaly základní činnost ÚOHS v roce 1996.

2.2 Zásahy proti regionálním a místním monopolům

Protisoutěžní chování podnikatelských subjektů na regionálním a místním trhu může výrazným způsobem ovlivnit konkurenční prostředí, resp. mít bezprostřední negativní dopad na spotřebitele. V roce 1996 bylo velmi operativně postupováno proti lokálním monopolním dodavatelům elektřiny a plynu (Východočeská energetika, Jihomoravská plynárenská, Středočeská energetika), kteří např. odmítali převzít přihlášky k odběru a uzavřít smlouvy na nové dodávky do odběrných míst, pokud žadatel neuhradí dluhy za předchozí odběratele (Východočeská energetika) nebo ne zcela prokazatelně účtovali připojovací poplatek (Jihomoravská plynárenská, Západočeská plynárenská). ÚOHS prokázal ČSAD Plzeň, že při poskytování služeb provozovatelům dopravy z prostoru Centrálního autobusového nádraží Plzeň vyžadoval vyšší ceny za použití odjezdového stání dopravci z Centrum Touru. Toto jednání bylo kvalifikováno jako porušení ZOHS a společnosti ČSAD Plzeň byla uložena pokuta.

2.3 Zásahy proti profesním sdružením podnikatelů

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže se v roce 1996 zabýval 5 případy souvisejícími s problematikou profesních služeb (Komora soudních znalců, sekce stavebnictví Severní Čechy, Severní Morava, Východní Čechy, Česká komora odhadců majetku, Česká lékárnická komora). V roce 1996 provoinstanční orgán posoudil vydání „Doporučeného honorářového řádu“ Českou komorou odhadců, jehož součástí jsou sazby (odměny) pro výkon činnosti odhadce majetku, jako porušení ZOHS a uložil účastníkovi správního řízení pokutu. Rovněž usnesení představenstva Agrární komory spočívající v doporučení minimálních cen potravinářské pšenice bylo kvalifikováno jako rozhodnutí sdružení podnikatelů narušující soutěž ve smyslu ZOHS. I v tomto případě ÚOHS uložil účastníkovi řízení pokutu. V předchozích letech byla rovněž posuzována některá jednání profesních komor nebo sdružení, která mohla ovlivnit hospodářskou soutěž na příslušném trhu profesních služeb a která byla kvalifikována jako porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže (např. Česká komora architektů, Česká stomatologická komora, Česká lékárnická komora apod.). Žaloby vznesené u Vrchního soudu v předchozích obdobích proti rozhodnutím předsedy ÚOHS vztahujícím se k profesním komorám, byly soudem zamítnuty nebo jim bylo vyhověno pouze zčásti. Dosavadní poznatky ÚOHS k předmětné záležitosti lze stručně shrnout takto:

- Zástupci komor stále považují zákony o komorách ve vztahu k zákonu o ochraně hospodářské soutěže za zvláštní úpravu, která jakoby umožňovala profesním komorám uzavírat dohody, které mohou vést k narušení hospodářské soutěže.
- Velmi často se opakují případy vydávání ceníků s doporučenými cenami profesních služeb (Česká komora odhadců majetku, Česká komora architektů, Komora soudních znalců, sekce stavebnictví).
- Vytvářejí se bariéry pro vstup nových členů do profesní komory jako například kladení různých požadavků na délku odborné praxe a na stupeň popromoční atestační zkoušky, věk žadatele apod. (např. „Řád pro udělování osvědčení k výkonu soukromé lékárnické praxe“ vydaný Českou lékárnickou komorou obsahoval nestejně podmínky pro různé žadatele o osvědčení).

- **Přísnější přístup** aplikovaný úřadem na ochranu hospodářské soutěže v oblasti profesních služeb je v souladu se současným celosvětovým trendem „**přitvrzování**“ vůči některým jednáním profesních asociací a komor.

2.4 Obhajoba hospodářské soutěže v oblasti regulovaných sektorů. Podpora snahám k zavedení konkurence v odvětví elektroenergetiky.

ÚOHS prováděl v roce 1996 systémovou obhajobu hospodářské soutěže v oblasti regulovaných sektorů s cílem vytváření podmínek pro vznik konkurence. Například Úřad spolupracoval s regulačním orgánem při nápravě postupu při vybírání investičních příspěvků jako podílu na nákladech dodavatele v případě plynárenských distribučních společností, dále inicioval u regulátora změnu prováděcí vyhlášky o nákladech dodavatele s připojením odběrného místa na elektroenergetickou síť. Výše uvedené zásahy ÚOHS měly příznivý dopad na spotřebitele. Z hlediska ochrany hospodářské soutěže lze hodnotit stav v odvětví elektroenergetiky v roce 1996 takto:

- Stávající stav **neumožňuje vznik konkurence** ve všech oblastech odvětví, kde je to z hlediska nutnosti zabezpečení stability, bezpečnosti a jakosti dodávky elektřiny možné a z hlediska dlouhodobé rovnováhy nabídky a poptávky po elektřině účelné. Z tohoto důvodu ÚOHS má za to, že v dlouhodobém horizontu je pro zajištění nabídky a poptávky po elektroenergii, kromě prosazení liberalizace cen elektroenergie a podpory ke zlepšení efektivnosti ve spotřebě energie, dále nutná **systémová restrukturalizace** elektroenergetického systému spočívajícího v **oddělení přenosové části od výrobní části** s cílem zabezpečení efektivnosti odvětví. Oddělení by vedlo k **vytvoření lepších podmínek pro regulaci**, dále pak uplatnění **tendrových řízení** pro výrobce a jiné obstaravatele elektřiny k zabezpečení **nejlevnějších dlouhodobých dodávek elektroenergie**, resp. získání kladného účinku pro spotřebitele. V tomto smyslu ÚOHS bude pokračovat v podpoře výše uvedených prosoutěžních přístupů.
- **Nedořešená otázka přístupu třetích stran k přenosovým sítím** bránila v roce 1996 snahám o dovoz levné energie pro velké podniky při splnění všech potřebných podmínek dle zákona č. 222/1994 Sb. (např. neporušení plánované bilance elektroenergie). Tato skutečnost vyžaduje rychlé řešení s cílem posílení **právní jistoty subjektů usilujících o vstup na příslušný trh**. **Kvalita soutěžního prostředí odvětví elektroenergetiky je stále ovlivněna nedokončenou privatizací a neúplným vyjasněním vlastnických vztahů.**

2.5 Prosazování prosoutěžního hlediska v návrzích nové právní úpravy

ÚOHS prosazoval v roce 1996 v rámci mezirezortního připomínkového řízení nebo v případech vypracování stanovisek k materiálům pro jednání vlády ČR prosoutěžní hledisko. Například při připomínkování věcného záměru novely zákona o bankách bylo navrženo umožnit účastnit se valné hromady osobám, které prokáží vlastnictví akcií, byť by jejich vlastnictví nebylo ČNB z časových důvodů potvrzeno. V tomto případě ÚOHS měl za to, že opačný postup by mohl být považován za porušení pravidel hospodářské soutěže spočívající v diskriminaci jedné skupiny majitelů akcií vůči jiné, při uplatňování jejich vlastnických práv. Dále ÚOHS namítal v připomínkovém řízení k věcnému záměru zákona o soudních znalcích a o soudních tlumočnících návrh, podle kterého odborná způsobilost soudních znalců a tlumočnicků **automaticky** zanikala dovršením 65 let věku. ÚOHS měl za to, že i po dosažení tohoto věku by měla být uvedena způsobilost posuzována **individuálně** bez

jejího předchozího automatického zrušení. ÚOHS rovněž navrhnul zařazení doplňujícího bodu v části „Opatření obchodní politiky“ materiálu pro jednání vlády „Návrh koncepce proexportní politiky vlády“ a to „semináře pro české podnikatelské subjekty“, které by byly m.j. zaměřeny na právo ochrany hospodářské soutěže a zadávání veřejných zakázek. ÚOHS vyjádřil připravenost poskytovat poradenskou pomoc českým exportujícím subjektům, spočívající v seznamování s antimonopolními zákony v příslušné zemi dovozu. Jiná významná skupina legislativních návrhů ÚOHS se týkala právní úpravy poskytující ochranu zájmů ČR proti nezákonným obchodním praktikám, jak vyplývají z mezinárodních obchodních pravidel sjednaných zejména v rámci WTO (návrh zákona na ochranu před dovozem dumpingových výrobků a návrh zákona o některých opatřeních při vývozu a dovozu výrobků). V souladu s politikou liberalizace a podpory hospodářské soutěže v mezinárodním obchodě podporoval ÚOHS sjednávání dohod o volném obchodu s třetími zeměmi. V roce 1996 sjednala Česká republika dohody o volném obchodu se státy Izrael, Estonsko, Lotyšsko a Litva. Dále byla zahájena jednání o uzavření obdobných dohod s Tureckem a Chorvatskem. Všechny výše uvedené dohody obsahují pravidla ochrany hospodářské soutěže, která jsou založena na principech soutěžního práva ES. Účinné prosazování těchto ustanovení je zabezpečováno prostřednictvím Společného výboru zřizovaného příslušnými dohodami.

2.6 Činnost vztahující se k účasti ÚOHS v privatizačním procesu.

V roce 1996 ÚOHS pravidelně připomínkoval vládní materiály týkající se žádosti o udělení výjimky podle § 45 zák. č. 92/1991 Sb. a návrhů rozhodnutí o privatizaci podle § 10 odst. 1 zák. č. 92/1991 Sb. v platném znění, o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby. Z projednávaných konkrétních významných podniků, které byly předmětem samostatných vládních materiálů, byla ÚOHS připomínkována privatizace a.s. JAWA, Týnec nad Sázavou, HARD Jeseník, Pramen Praha-Červený Dvůr (podpořen přímý prodej Regata, a.s.), Továrna na piana (Petrof, a.s.) Hradec Králové, a.s. Česká spořitelna (prodej části majetkového podílu v držení FNM ČR prostřednictvím globálních depozitních certifikátů). Dále bylo předloženo stanovisko k materiálu o privatizaci majetkových účastí státu v a.s. Nová huť a a.s. Vítkovice. Z privatizačních materiálů projednávaných VPK, bylo nejvýznamnější stanovisko ÚOHS k privatizaci 97 % akcií a.s. Interhotel Tranzit, podporující návrh, odrážející současný trend oddělování pozemních služeb letišť od služeb vztahujících se k bezprostřednímu řízení a zabezpečování letů, který však v současné době nebude realizován. Separace cateringových služeb by umožnila vznik konkurenčního prostředí v těchto službách a dovolila by leteckým společnostem vybírat si dodavatele pro příslušnou službu. ÚOHS rovněž předkládal připomínky v dohodovacím řízení na MF ČR, jako např. v případech s.p. Český porcelán, s.p. Správa nemovitostí města Brna (prosazení přímého prodeje objektů nájemcům nebytových prostor, kdy tito nájemci prokazatelně investovali do údržby objektu), PBH Uherské Hradiště, s.p. Bzenecké konzervárny, s.p. Vodovody a kanalizace Turnov (prosazení formou veřejné soutěže, aby se mohly účastnit i obce, mající zájem o koupi akcií), a.s. Jemča Jemnice apod. V případě Cukrovarů Hradec Králové byly na dohodovacím řízení přijaty návrhy podmínek veřejné nabídky předložené ÚOHS. Obecně lze konstatovat, že v roce 1996 ÚOHS aplikoval v privatizačním procesu tyto postupy:

- Podpora privatizačních záměrů umožňujících zavedení hospodářské soutěže v části služeb (např. stravovacích, úklidových, apod.) patřících do velkého komplexu služeb poskytovaných v určité oblasti.
- Podporování podnikatelských záměrů subjektu, který je nájemcem podniku a prokazatelně v něm investoval.

- V případě privatizace podniků patřících do **administrativních monopolů** byla prosazována forma privatizace **umožňující obcím odkoupit akcie** podniku (prosazování formy veřejné soutěže v případě Vodovody a kanalizace Turnov).
- Aplikace postupu, kdy realizace návrhu o privatizaci veřejnou nabídkou **je vázána podmínkou zajišťující ochranu ostatním drobným akcionářům** (v případě Cukrovary Hradec Králové se podle návrhu ÚOHS musel nový nabyvatel akcií z FNM zavázat, že do 60 dnů ode dne koupě akcií učiní ostatním drobným akcionářům nabídku na koupi jejich akcií **za cenu, za kterou sám akcie z FNM koupil**). Návrh ÚOHS byl podpořen všemi členy dohodovacího řízení včetně MF a bylo rozhodnuto, že tato podmínka bude **používána obecně především pro ochranu drobných akcionářů i u všech dalších obdobných veřejných nabídek rozhodujících balíků akcií, které dosud vlastní FNM.**

2.7 Zásahy proti opatřením orgánů státní správy a orgánů obcí

V roce 1996 ÚOHS řešil stížnost společnosti Orion, s.r.o. na údajné nedodržení povinnosti Obecního úřadu v Žeroticích spočívajícího v **omezování hospodářské soutěže** provozovatelům výherních hracích přístrojů v oblasti města Znojmo. Na základě výsledků šetření v předmětné záležitosti ÚOHS shledal postup Obecního úřadu v Žeroticích jako porušení ustanovení § 18 ZOHS a v tomto smyslu **požádal OÚ o zjednání nápravy**. Dále byla posouzena stížnost na zastupitelstvo městské části Kníničky **ve věci zvýhodnění jedné realitní kanceláře při prodeji pozemků**. Úřad vyžádal od MČ Kníničky nápravu, neboť MČ uspokojivě nezdůvodnila výběr jedné kanceláře pro prodej pozemků, na nichž má být realizována výstavba. Zastupitelstvu bylo uloženo sdělit občanům, že mohou své pozemky **prodat i jiným firmám**, což zastupitelstvo učinilo. V roce 1996 byl rovněž projednán podnět společnosti ČAS Znojmo ve věci nepovolení výstavby „prodejního centra s prodejem pohonných hmot“ v oblasti Hatě. Výsledky šetření prokázaly, že rozhodnutí MěÚ a OÚ ve Znojmě nelze posuzovat podle § 18 ZOHS. Úřad rovněž konstatoval, že posouzení správnosti rozhodnutí těchto orgánů spadá do působnosti jiných orgánů k tomu příslušných.

2.8 Kontrola ekonomické koncentrace

Sledování koncentračních snah v jednotlivých odvětvích v letech 1995 a 1996

	Odvětví (obor)	
	1995	1996
silné tendence ke spojování podniků	Strojírenství (jeřáby, důlní lokomotivy, pružiny, volanty, šicí stroje apod.)	Strojírenství (vrtací stroje, kuličková ložiska, nákladní vozy, vícevřetenové automaty, brzdy, soustruhy, zařízení pro chemický průmysl a pod.)
převládající snahy o koncentrace	Izolační hmoty Zpracování nerostných surovin (pálené materiály, těžba kamene, keramické hmoty) Potravinářský průmysl (alkoholické nápoje, dětské výživy, mléko a mléčné výrobky)	Dřevařský průmysl (pěstování, těžba a prodej surového dřeva) Petrochemický průmysl (výroba plastických hmot, polystyrénu, kaprolaktamu, fenolformaldehydu, žiravin, trhavin a pod.) Gumárenský a plastikářský průmysl (výroba pneumatik, plastických desek, folií), Ocelářské výroby (železniční dvojkolí, ocelové dráty, fólie)
slabé tendence ke spojení podniků	Elektrotechnický průmysl Telekomunikace	Elektrotechnický průmysl (televizní sklo) Bankovníctví Hoteliérství Teplárenství

V roce 1996 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže věnoval zvýšenou pozornost kontrole vývoje ekonomické koncentrace s cílem zabránit možnému zhoršení konkurence na příslušném trhu. Závěry z provedených analýz ukazují na skutečnost, že **nejsilnější tendence ke spojování podniků lze zaznamenat ve strojírenství**. Dalšími odvětvími, ve kterých rovněž převládly snahy o koncentraci jsou **dřevařský průmysl, petrochemický průmysl, gumárenský a plastikářský průmysl a sladovníctví**. V této souvislosti je třeba poznamenat, že v roce 1995 odvětví, ve kterých převládly snahy o koncentraci byla jiná, (tehdy to byla výroba stavebních hmot a zpracování nerostných surovin, potravinářský průmysl). Je možné konstatovat, že i v roce 1996 převažovala spojování, kdy jeden podnik získával kontrolu nad celkem nebo podstatnou částí jiného podniku, zejména **formou nabytí akcií**. Tuto skutečnost lze vysvětlit tím, že klasické fúze v letech 1992 - 1993, **realizované zejména mezi českými subjekty a zahraničními investory, vznikaly při privatizaci s cílem pokrýt poptávku na nenasyčených trzích, a to především rozšířením škály nabízeného sortimentu výrobků a služeb, zatímco spojování podniků v roce 1995 a v loňském roce je projevem majetkového**

propojování subjektů, jež je **typické v prostředí ustalujících se vlastnických vztahů standardní ekonomiky (významný podíl spojení podniků mezi českými subjekty v roce 1996)**. ÚOHS povoloval spojování podniků, jestliže zúčastnění soutěžitelé objektivně prokázali, že újma, která narušením soutěže může vzniknout, bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení přinese.

Nejčastější hospodářské výhody pro zamýšlené spojování podniků uváděné účastníky řízení v letech 1995 a 1996 byly tyto:

	1995	1996
Zajištění investic pro rekonstrukce a modernizace výroby pro nové technologie. Získání přímých finančních zdrojů jako vklad na investice (vč. zlepšení fin. situace podniků)	23x	25x
Zajištění know-how v technologii	9x	11x
Umožnění zvýšení exportu vč. zajištění vstupu na zahraniční trhy	10x	16x
Zvýšení kvality výrobků, promítající se do zvýšení konkurenceschopnosti na domácím a zahraničním trhu.	8x	18x
Umožnění vstupu do zavedených prodejních sítí zahraničního nebo domácího partnera	6x	7x
Rozšíření sortimentu výrobků (o výrobky dosud nevyráběné v ČR)	5x	17x
Zajištění plného využití stávajících výrobních kapacit a zabezpečení odbytu	4x	9x
Přízpůsobení se mezinárodním normám standardizace a normalizace	3x	7x
Zajištění dodržování ekologických norem vč. zavádění ekologicky nezávadných výrobků a ochrany životního prostředí	8x	12x
Poskytnutí know-how při řízení společnosti (zavedení marketingu, zavedení totálního systému kontroly jakosti)	3x	
Zabezpečení vyšší profesionality práce (školení zaměstnanců, řídicích pracovníků)	6x	11x
Zlepšení spotřebitelského komfortu (kvalitnější zboží a nabídka komplexnějších služeb)	2x	16x
Udržení zaměstnanosti a vytváření nových pracovních příležitostí vč. zachování stávajících sociálních podmínek	3x	10x
Zkrácení návratnosti investic		3x
Urychlené a pružné uspokojování poptávky v oblasti telekomunikací		1x
Úspora nákladů v dopravní obslužnosti, což se promítne ve výši požadovaných finančních příspěvků od státu na tuto oblast		1x
Zachování výroby tuzemského výrobce převodem akcií umožňující výkon akcionářských práv konkrétních osob		15x
Zlepšení hospodaření s odpady		1x
Zachování proslulé značky výrobku		4x
Společný výzkum		10x
Pevnější pozice při zabezpečení plynulosti dovozu surovin a optimalizace logistiky dovozu a expedice výrobku		9x

V roce 1996 bylo vydáno 74 rozhodnutí v rámci povolování spojování podniků (fúze) proti 51 rozhodnutí v roce 1995. Rozhodnutí o spojení podniků byla vydána bez omezujících podmínek s výjimkou rozhodnutí o spojení podniků Gillette Eastern Europe, Inc. - Astra, a.s., kde jako podmínky byly uloženy závazky Gillette obsažené v kupní smlouvě.

Z analýzy hospodářských výhod, které byly účastníky řízení uvedeny v žádostech o povolení spojení podniků v letech 1995 a 1996 lze odvodit tyto závěry:

- **Potřeba investic** jako hospodářská výhoda v žádostech o povolení spojení podniků v letech 1995 a 1996 se projevila ve stejné míře, i přes 30 % zvýšení počtu uskutečněných spojení podniků v roce 1996. Na tento fakt lze nahlížet i tak, že **potřeba investic již není určujícím důvodem** při rozhodování podniků o fúzi, resp. že při vytváření podnikové strategie rozvoje je kladen důraz na jiné faktory, které by mohly zajistit konkurenceschopnost (např. **společný výzkum a vývoj nových kvalitních výrobků, možnost dodávat do prodejních řetězců zahraničních firem** apod.).
- Umožnění zvýšení exportu vč. zajištění vstupu na zahraniční trhy přes zavedené **prodejní sítě partnera** patří mezi prioritní cíle podnikové strategie při výběru partnera.
- Uvědomění si nutnosti dodržování ekologických norem a **ochrany životního prostředí** vč. zavádění **ekologicky nezávadných výrobků** patří rovněž mezi rozhodující kritéria při výběru strategického partnera.
- Objevují se velmi silně **tendence zavádění společného výzkumu** fúzujících podniků.
- Rovněž **snaha o uchování obchodní značky** podmiňuje přístup podniku při výběru partnera.
- Velmi výrazně se projevuje nutnost zajistit **kvalitativní zlepšení řízení společnosti a použití moderních přístupů v marketingu a řízení jakosti**. Z tohoto důvodu požadavek na know-how v řízení se řadí mezi silné faktory determinující rozhodnutí o spojení podniků.
- V roce 1996 se jasně projevuje forma **spojení podniků získáním akcií**. Tato forma kapitálového spojení umožňuje **výkon vlastnických práv konkrétních osob** a je zárukou efektivnějšího řízení podniku, resp. dává větší pravděpodobnost rozvoje a posílení konkurenceschopnosti.
- V roce 1996 byla snaha podniků o **zajištění vyšší kvality výrobků včetně rozšíření sortimentu výrobků** o dosud nevyráběné zboží v ČR nesrovnatelně vyšší než tomu bylo v roce 1995. Tato skutečnost svědčí o silícím **adaptačním procesu** na nové tržní podmínky. Spojení podniků a využití **synergického efektu z tohoto spojení** umožňuje za respektování pravidel hospodářské soutěže vznik **efektivních tržních struktur**.

2.9 Zásahy proti dohodám omezujícím soutěž (kartelové dohody)

2.9.1 Rozhodnutí¹ ÚOHS vztahující se k dohodám omezujícím soutěž členěné podle odvětví a skutkové podstaty. Rozsudky Vrchního soudu.

odvětví, obor	skutková podstata případu
Profesní služby	doporučené honoráře za stanovení ceny nemovitosti vydání sazebníku odměn za provedení znaleckého posudku vydání honorářových řádů stanovení výše honorářů architektů rozhodnutí ČLK, kterým byly v § 5 Řádu pro udělování osvědčení k výkonu soukromé lékárnické praxe stanoveny rozdílné podmínky pro výkon funkce odborného zástupce jiných fyzických a právnických osob (Rozsudek Vrchního soudu) usnesení jednání České komory odhadců majetku o schválení honorářového řádu pro tržní ocenění je rozhodnutím sdružení podnikatelů doporučené minimální ceny pro prodej potravinářské pšenice
Svářečství Zkušební svářečské organizace	sjednávání shodných cen za poskytované služby se svářečskými školami vymezení území pro výkon funkce zkušební organizace pro zkoušky svářečů
Pohonné hmoty	dohoda, dle které se cenové důsledky zvýšení spotřební daně u bezolovnatého benzínu od 1.1.96 na cenu pro konečného spotřebitele budou řešit tak, že se zakalkulují jak do ceny bezolovnatých tak i olovnatých benzínů.
Nákup a distribuce zkapalněných uhlovodíků	stanovení územní oblasti délka platnosti smlouvy závazek neprodávat konkurenční výrobky Pozn.: Jednalo se o 4 smlouvy, které byly u ÚOHS kvalifikované jako franchisové smlouvy
Nákladní automobilová doprava	zavedení výhodnější podmínky pro poskytování karnetu TIR pro členy ČESMAD (Pozn.: prvoinstanční rozhodnutí zrušeno rozhodnutím předsedy ÚOHS)
Reklama	smlouva mezi Ředitelstvím dálnic a reklamní agenturou obsahující závazek omezit přístup na trh míst pro provozování reklam na dálnicích třetím osobám. (Pozn.: prvoinstanční rozhodnutí zrušeno rozhodnutím předsedy ÚOHS a vráceno k novému projednání) podezření ze zřízení výhradního práva na reklamní

¹ Prvoinstanční rozhodnutí, bez ohledu na právní moc a rozhodnutí předsedy ÚOHS, která nabyly právní moci. Rozsudky Vrchního soudu z roku 1996 zahrnující případy projednávané a uzavřené ÚOHS v předchozích letech.

	činnosti pro jednoho účastníka řízení
Hry	rozdělení trhu při prodeji tiketů BINGO Nova
Stravování (Restaurace rychlého občerstvení)	povinnost prodávat potravinářské výrobky a nápoje určené poskytovatelem
Sklářství (rokajlové trubičky)	závazek jednoho účastníka dohody, že nebude vyrábět finální produkt z výrobního programu druhého účastníka nebo že bude prodávat svoji produkci rokajlových trubiček pouze druhé straně
Pojišťovnictví	podezření z vázání havarijního pojištění motorových vozidel podnikatelů na podmínku pojištění jiných podnikatelských rizik (Pozn.: řízení prvoinstančním rozhodnutím zastaveno) zvýhodnění pojištěnců, kteří používají mechanického zabezpečovacího zařízení od konkrétního výrobce mechanických zabezpečovacích zařízení pro osobní automobily
Telekomunikace	závazek distributora nakupovat celý sortiment zboží v dohodnutém minimální množství závazek distributora prodávat smluvní zboží pod značkou výrobce závazek distributora přijímat opatření na podporu prodeje (provádění reklamy, udržování prodejní sítě, poskytování dalších služeb zákazníkům) (Pozn.: ÚOHS kvalifikoval dohodu jako dohodu nepodléhající zákazu dohod narušujících soutěž - franchisová smlouva)
Kultura	rozhodnutí sdružení podnikatelů o jednotném vstupném do letních kin
Zpracování mléka	požadování shodné ceny kravského mléka ve vzájemné shodě v návrzích smluv na jeho prodej
Autoškoly	písemné dohody obsahující ujednání o minimální ceně školného za výcvik žáků v autoškole sk. B (okres Hodonín) požadování vyšší ceny za výuku pro účastníky kursu řízení automobilů sk. B ve vzájemné shodě (okr. Brno-město)
Celostátní deníky s přílohou	závazek účastníka řízení nedodávat TV magazín některým deníkům jako součást jejich přílohy
Balící stroje a balící fólie	výhradní obchod a distribuce produktů franchisora a výhradní právo nabízení služeb na území ČR (Pozn.: ÚOHS kvalifikoval uvedenou dohodu jako franchisovou)
Mediální oblast	dohoda o racionalizaci hospodářské činnosti při realizaci TV vysílání zejména přímých přenosů a záznamů české extraligy ledního hokeje

2.9.2 Některé obecné poznatky z oblasti dohod narušujících soutěž

- V roce 1996 byl zaznamenán významný nárůst dohod naplňujících znaky franchisových dohod. ÚOHS takové dohody, po předložení žádosti ze strany účastníka řízení a uvedení důvodů pro schválení dohody, **schvaloval**.
- Zástupci komor stále považují zákony o komorách ve vztahu k zákonu na ochranu hospodářské soutěže za **zvláštní úpravu** umožňující profesním komorám uzavírat dohody, které mohou vést k narušení hospodářské soutěže.
- Dohody omezující soutěž, uzavřené na **lokální úrovni**, mají v některých případech obzvláště negativní dopady pro konečného spotřebitele. Důvodem je naprostá absence alternativy pro spotřebitele daná územní velikostí trhu nabízených služeb či zboží (autoškoly v okrese Hodonín, nebo Brno-město).

2.9.3 Některé případy dohod narušujících soutěž²

Jipo družstvo Jihlava, Mlékařské a hospodářské družstvo Jih Tábor a Mlékařské družstvo Česká Lípa (rozhodnutí nabylo právní moci)

ÚOHS prokázal, že uvedení účastníci řízení tím, že ve vzájemné shodě požadovali shodné ceny kravského mléka v návrzích smluv na jeho prodej, což mohlo vést k narušení hospodářské soutěže na trhu mléka dodávaného mlékárnám, porušili ZOHS. ÚOHS prokázal, že účastníci řízení se z podnětu Českomoravského svazu zemědělských družstev (ČMSZD) několikrát setkali v Praze, kde jednali mj. o problematice cen mléka. Za jejich součinnosti pro ně připravil ČMSZD vzor kupní smlouvy o prodeji mléka se stejnou kupní cenou za 1 litr mléka v I. třídě jakosti vč. stejných příplatků a srážek k základní ceně pro další jakostní třídy. Pokud by účastníci řízení vycházeli při požadování kupní ceny mléka skutečně z požadavku, že tato cena musí pokrýt vlastní náklady na jeho výrobu, pak by musela být rozdílná. Jednotně navržená cena za 1 litr v I. jakostní třídě však dokazuje, že se při jejím stanovení k individuální kalkulaci nepřihlédlo, neboť jejím účelem bylo **vyloučit cenovou konkurenci mezi výrobci mléka**.

Benzina, a.s., Benzina s.p. (rozhodnutí nabylo právní moci)

Účastníci řízení Benzina, a.s. a Benzina s.p., porušili povinnosti uvedené v § 3 odst. 1 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže v platném znění tím, že dne 14. prosince 1995 uzavřeli na Ministerstvu průmyslu a obchodu dohodu narušující soutěž, dle které se cenové důsledky zvýšení spotřební daně u bezolovnatého benzínu od 1. ledna 1996 na cenu pro konečného spotřebitele budou řešit tak, že se zakalkulují jak do ceny bezolovnatých, tak i olovnatých benzinů. Tato dohoda ze dne 14. prosince 1995 omezila soutěž mezi a.s. Benzina a s.p. Benzina při prodeji olovnatých i bezolovnatých benzinů, protože bez této dohody by Benzina, a.s. pokud by chtěla realizovat svůj pravděpodobný záměr, prodávala od 1. ledna 1996 olovnaté benziny za ceny, do kterých se částečně promítá zvýšení spotřební daně bezolovnatých benzinů, takže tyto benziny by nebyly cenově konkurenceschopné olovnatým benzinům prodávaným u benzinových čerpadel s.p. Benzina, do kterých by se toto zvýšení

² ÚOHS připravil k vydání Hospodářský zpravodaj, ve kterém budou otištěna v plném znění veškerá rozhodnutí úřadu, která v roce 1996 nabyly právní moci (rozhodnutí prvoinstančního orgánu a rozhodnutí předsedy ÚOHS). V Hospodářském zpravodaji jsou dále zařazeny texty rozsudků Vrchního soudu vydaných v roce 1996 k žalobám podaným proti rozhodnutím předsedy ÚOHS.

nepromítlo. Obráceně to platí pro bezolovnaté benziny, které by při plném promítnutí spotřební daně do maloobchodní ceny Benzinou, s.p., nemohly konkurovat bezolovnatým benzinům, do kterých Benzina, a.s., promítla zvýšení spotřební daně jen zčásti. Při přezkoumávání napadeného rozhodnutí vydaného prvoinstančním orgánem předseda ÚOHS zjistil, že při ukládání pokuty nebyla brána v potaz všechna kritéria, která by měla mít vliv na stanovení její výše. V první řadě to, že záměrem obou účastníků řízení nebylo poškodit spotřebitele benzinu, nýbrž uvést ceny benzinu do souladu s jejich oktanovým číslem a tím nepřímo napomoci řešení ekologických problémů, k nimž by došlo, kdyby bezolovnatý benzin byl prodáván za cenu, do které by se v plné výši promítly důsledky sjednocení spotřební daně. Dále skutečnost, že k uzavření dohody došlo na půdě MPO, které schůzku iniciovalo. Z výše uvedených důvodů předseda ÚOHS výši pokut účastníkům řízení úměrně snížil. Zároveň byla zvažována i otázka, zda by vzhledem k určité výjimečnosti případu nebylo možno výjimečně od uložení pokuty upustit. Po zralé úvaze se však dospělo k závěru, že od pokuty upustit nelze, jelikož by tím došlo k nebezpečnému precedentu, že by opětovně, resp. i mezi jinými soutěžiteli docházelo v obdobných případech k ignorování zákona, resp. domněnce, že za takové dohody by neměli být soutěžitelé pokutováni. Tím by zákon ztratil smysl, zejména s přihlédnutím k nebezpečnosti jednání účastníků řízení.

Autoškoly Brno (rozhodnutí nabylo právní moci)

Účastníci řízení (pozn. 18 autoškol) tím, že ve vzájemné shodě, která vedla k narušení soutěže na trhu výuky řízení motorových vozidel v Brně, požadovali při uzavírání smluv s účastníky kurzů řízení osobních automobilů skupiny „B“ vyšší ceny, porušili § 3 odst. 1 zákona ZOHS. Z provedených důkazů jednoznačně vyplynulo, že účastníci řízení se předem vzájemně informovali o své zamýšlené obchodní politice a **rizika soutěže nahradili vědomě praktickou vzájemnou kooperací**. Samotné zvýšení ceny za výuku v autokurzech bylo provedeno ve vzájemné shodě ve smyslu ustanovení § 3 odstavce 1 zákona. Každý soutěžitel **musí svoji obchodní politiku a podmínky, které zamýšlí nabídnout svým zákazníkům, určovat nezávisle**. Požadavek nezávislosti soutěžitele nezbavuje práva adaptovat se na existující či předpokládané chování svých konkurentů; přísně však vylučuje jakékoli vzájemné kontakty, které by vedly k nežádoucímu ovlivnění soutěžních podmínek na trhu. Důsledkem shora uvedeného jednání bylo, že ceny za výuku v autokurzech oscillovaly v rozmezí 100,-- Kč, čímž se podstatně omezila konkurence mezi účastníky řízení.

2.10 Zásahy proti případům zneužití monopolního a dominantního postavení

2.10.1 Rozhodnutí ÚOHS vztahující se k případům zneužití monopolního a dominantního postavení podle odvětví a skutkové podstaty

odvětví, obor	skutková podstata případu
Plynárenství	podmiňování uzavírání smlouvy na dodávku plynu do objektu zaplacením dluhu po předchozím odběrateli, požadavek na uhrazení nákladu dodavatele na pořízení a osazení plynoměru v rámci vybíraného podílu odběratele na účelně vynaložených nákladech dodavatele spojených s připojením a se zajištěním požadované dodávky plynu, (Pozn.: 5 případů v řízení o rozkladu)
Dodávka elektřiny	odmítnutí uzavřít smlouvu na dodávku elektřiny bez

	objektivních, ospravedlnitelných důvodů, • vybírání finanční částky od žadatelů o zvýšení příkonu již dodávané elektřiny a zahájení dodávky elektřiny či dodávky zvýšeného příkonu elektřiny je podmiňováno jejím zaplacením • podmiňování připojení nového odběratele nebo zvýšení rezervovaného příkonu odběratele elektřiny úhradou 90 % nákladů na připojení, jako podílu odběratele na účelně vynaložených nákladech odběratele, • odmítnutí převzít přihlášku k odběru elektřiny a uzavřít smlouvu na dodávku elektřiny do odběrného místa, pokud nebude uhrazen dluh za předchozího odběratele, • sjednávání různé ceny při shodném plnění vůči jednotlivým účastníkům trhu (Pozn.: Z rozhodnutí předsedy: ÚOHS vždy zkoumal, zda rozdílná cena je výsledkem svobodně vyjádřené vůle smluvních partnerů, která žádného z těchto partnerů nediskriminuje, či zda je výsledkem uplatňování tržní síly soutěžitele)
Pojišťovnictví	• uplatňování rozdílné podmínky při vybírání poplatku za stejnou službu (vystavování zelených karet zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla)
Spořitelna	• vynucování nepřiměřených podmínek ve smlouvách o spořicí účtu
Prodej automobilů	• uplatňování rozdílných cenových sazeb za stejnou službu spočívající ve vystavování potvrzení o plnění emisních předpisů spolu s potvrzením o roku výroby pro vozidla modelového roku 1995
Dodávky tepla a teplotné užitkové vody do bytových objektů	• zastavení dodávek přívodu teplé vody a tepla mělo být prostředkem k vymáhání neoprávněných plateb
Alkoholické nápoje	• vázání souhlasu s uzavřením smlouvy o dodávce alkoholického nápoje fernet stock na podmínku, že druhá smluvní strana odebere i další plnění, které s požadovaným předmětem smlouvy věcně ani dle obchodních zvyklostí nesouvisí
Zdravotní pojištění	• odmítnutí uzavřít smlouvu s lékařem o zajištění a úhradě stomatologické péče
Polotovary z hliníku	• vynucování nepřiměřených podmínek stanovených ve všeobecných dodacích a platebních podmínkách, přičemž nesouhlas s těmito podmínkami měl za následek neuzavření kupní smlouvy (Pozn.: předseda ÚOHS rozhodnutí zrušil a vrátil věc správnímu orgánu, který je vydal, k novému projednání a rozhodnutí)
Dodávky televizního signálu (kabelová televize)	• uzavírání smlouvy, o zřízení a užívání distribuční sítě TV kabelových rozvodů s uživateli, jejíž obsah

	umožňuje provozovateli změnu smlouvy, spočívající ve zvýšení poplatků za jednotlivé programové nabídky jednostranným právním úkonem (Kabel plus Jižní Morava) uzavírání smluv s uživateli sítě televizních kabelových rozvodů, které obsahovaly ustanovení umožňující provozovateli těchto rozvodů měnit dle vlastního uvážení smlouvu včetně ceníku TV služby, jednostranným právním úkonem (Kabel Net Holding)
Parkování osobních automobilů	vynucování nepřiměřených podmínek pro rezidentní a abonentní parkování placeného stání v centrální části Prahy
Taxislужby	vázání souhlasu s uzavřením smlouvy o pronájmu plochy v Karlových Varech, určené Městským úřadem v Karlových Varech pro parkování vozů taxislužeb, na uzavření smlouvy o poskytování služby radiodispečinku
Výroba osobních automobilů	zastavení výroby plechových náhradních dílů, aniž by bylo řádně zajištěno zásobování tuzemského trhu těmito výrobky a jejich výroba u jiného výrobce
Odvádění a čištění odpadních vod z objektů a další služby s tím související	podmiňování souhlasu k napojení na veřejný vodovod a veřejnou kanalizaci a uzavření smlouvy na dodávku pitné vody a odkanalizování objektů, potřebného pro vydání stavebního povolení a kolaudačního řízení uzavřením smluv o poskytnutí finančních prostředků investora a úhradou částek v nich uvedených (Karlovy Vary) podmiňování souhlasu k napojení na veřejnou kanalizaci, potřebného pro vydání stavebního povolení, uzavřením příkazních smluv a úhradou částek v nich uvedených (Praha)

2.10.2 Některé obecné poznatky z oblasti zneužití monopolního a dominantního postavení na trhu v roce 1996

- ÚOHS použil jako oporu pro **kvalifikaci pasivního přístupu výrobce automobilů Škoda** při převádění technologických zařízení na výrobu náhradních dílů do jiného místa (pozn.: zneužití dominantního postavení) **zásadu označovanou jako „quite life“**. V žalobě podané proti rozhodnutí předsedy ÚOHS byla tato skutečnost považována za rozšíření aplikace zákonného zákazu zneužití dominantního postavení a za překročení mezí daných pro správní uvážení zákonem. Vrchní soud ve svém rozsudku k předmětné věci konstatoval, že „ochrana hospodářské soutěže je specifická tím, že namnoze nevystačí s terminologií vlastní, ale nezřídka si vypomáhá aplikací institutů běžně užívaných v zemích s dlouholetou tradicí protikartelového zákonodárství a že ÚOHS **nic nebrání, aby i tyto formy zneužívání pojal do své rozhodovací praxe**, jestliže shledá, že naplňují skutkovou podstatu § 9 odst. 3 zákona a jejich zákaz je naplněním účelu zákona ve smyslu § 1 odst. 1. Přitom však musí mít vždy na paměti závaznost pozitivní právní úpravy soutěžního práva v České republice, právní argumentace včetně procesních postupů tedy musí být v souladu s tuzemskými právními normami“.

- Jednání Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky, spočívající v odmítnutí uzavření smlouvy s lékařem o zajišťování a úhradě stomatologické péče přesto, že není zajištěna lékařská péče v příslušné oblasti, bylo rozhodnutím předsedy ÚOHS kvalifikováno jako zneužití dominantního postavení. Vrchní soud odmítl žalobu VZP proti tomuto rozhodnutí a konstatoval, že žalobce se spolu s ostatními pojišťovnami **dělí o trh zdravotního pojištění** a že je nepodstatné, že má za úkol sestavovat a realizovat rozpočet tak, aby výdaje nepřevýšily příjmy v příslušném rozpočtovém roce. VZP svou činností **objektivně přispívá k tvorbě konkurenčního prostředí**. Takto se VZP dostává do **srovnatelného postavení jiných soutěžitelů, podnikatele nevyjímaje**. Působnost zákona tedy plně dopadá i na jednání Všeobecné zdravotní pojišťovny a zákon č. 551/1991 Sb. (pozn. speciální zákon týkající se povinnosti pojišťovny hospodařit s příjmy a výdaji vyrovnaným způsobem) ani **žádný jiný neobsahuje exempci pro VZP ze zákona o ochraně hospodářské soutěže**.
- Odmítnutí smlouvy při absenci **objektivně ospravedlnitelného důvodu** lze považovat za jednání porušující ZOHS. Tato úvaha nevybočuje z logiky § 9 odst. 3 ZOHS, který umožňuje ÚOHS považovat za zneužití postavení i **jiná jednání než ta, která jsou v něm uvedena** (Rozsudek Vrchního soudu ve věci VZP).
- Nejvyšší počet případů zneužití monopolního nebo dominantního postavení byl v roce 1996 zaznamenán v oblasti administrativních monopolů. ÚOHS zasahoval pouze v případech kdy jednání soutěžitelů bylo nad rámec působnosti zákona platného pro regulované odvětví. Obecně se má za to, že i v případech, kdy subjekty podléhají regulačnímu režimu (podniky, které byly pověřeny vykonáváním služeb ve veřejném zájmu, zejména v oblasti administrativních monopolů), **nemůže existence exkluzivních práv zakládat absolutní vyjmutí těchto podniků z působnosti pravidel na ochranu hospodářské soutěže**.

2.10.3 Některé případy zneužití monopolního a dominantního postavení

Česká pojišťovna (rozhodnutí nabylo právní moci)

Česká pojišťovna, a.s. provozovala státem svěřenou a jí monopolně vykonávanou službu zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla. V rámci této služby nabízela klientům výhodu spočívající ve vystavování mezinárodně platného dokladu o tomto pojištění, tzv. zelené karty bez poplatku, přičemž náklady na vystavení hradila z pojistného smluvního havarijního pojištění motorových vozidel. Tím Česká pojišťovna, a.s. zneužila ve smyslu § 9 odst. 3 ZOHS své monopolní postavení na trhu poskytování služeb zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla, **ke zvýhodnění svých služeb smluvního havarijního pojištění prostřednictvím výhody, ze státem svěřené a jí monopolně vykonávané služby, na úkor ostatních soutěžitelů na trhu služeb smluvního havarijního pojištění motorových vozidel**.

Východočeská energetika (rozhodnutí nabylo právní moci)

Východočeská energetika, a.s. tím, že odmítla od společnosti INKA, s.r.o. Pardubice, převzít přihlášku k odběru elektřiny a uzavřít smlouvu na dodávku elektřiny do odběrného místa Slatiňany 26, zneužila své monopolní postavení na relevantním trhu. Za podstatnou přitom ÚOHS považoval tu skutečnost, že VČE odmítla uzavřít smlouvu se společností INKA i přesto, že tato společnost **nebyla a není v žádném vztahu k původnímu odběrateli** a nijak se nepodílela na vzniku dlužné částky tohoto odběratele. Přitom společnost INKA neměla

žádnou možnost jakkoli zasáhnout do smluvního vztahu mezi VČE a předchozím odběratelem s cílem ukončit tento vztah a odstranit tak překážku, kvůli které VČE odmítala převzít od společnosti INKA přihlášku k odběru elektřiny. Dále vzal ÚOHS v úvahu to, že v dané oblasti **není žádný jiný dodavatel elektřiny**. Za vzniklé situace tedy neměla společnost INKA možnost obrátit se s žádostí o dodávku elektřiny na jiného dodavatele. Právě v tom, že VČE jako monopolní dodavatel elektřiny na relevantním trhu neučinila nic pro to, aby ukončila smluvní vztah s dlužníkem a umožnila tak vlastníkovému objektu uzavřít novou smlouvu na dodávku elektřiny, spatřoval ÚOHS zneužití monopolního postavení ve smyslu § 9 odst. 3 zákona.

Česká spořitelna (rozhodnutí nabylo právní moci)

Česká spořitelna, a.s. zneužila svoje dominantní postavení na trhu služeb spojených s vedením spořicího účtu ve smyslu § 9 odst. 3 zákona tím, že ve smlouvách o spořicího účtu od počátku roku 1995 vynucovala nepřiměřené podmínky v bodech 2. a 9. V bodě 2. smlouvy se vynucuje souhlas „s oprávněním spořitelny ze závažných důvodů a v souladu s právními předpisy obchodní podmínky měnit, doplňovat nebo zrušit vydáním podmínek nových“. V bodě 9. smlouvy se vynucuje, aby majitel účtu odpovídal za veškeré „škody a peněžní pohledávky vzniklé v důsledku ztráty, odcizení, padělání či pozměnění platebních instrumentů v rozporu s touto smlouvou a obchodními podmínkami, příp. v rozporu s podmínkami pro vydání a používání příslušného platebního instrumentu ke spořicího účtu vedenému spořicího“. V průběhu správního řízení bylo prokázáno, že spořitelna na možnost jiného znění bodu 2. a 9. smlouvy o spořicího účtu **nepřistoupila**; a pokud její klienti, **kterí měli se spořicího uzavřenou před 1.1.1996 jinou smlouvu o spořicího účtu, s textem nové smlouvy nesouhlasili**, spořitelna smlouvy dříve uzavřené **vypověděla**. Lze tedy právem hovořit o **vynucování nepřiměřených podmínek ve smlouvách**. Závažnost tohoto jednání násobí to, že právní problémy, spojené s uplatňováním práva na náhradu škody, patří trvale mezi nejsložitější právní problémy.

2.11 Opatření předsedy na zkvalitnění činnosti v oblasti ochrany hospodářské soutěže

Pro zlepšení kvality činnosti ÚOHS a zrychlení postupu při rozhodování ve správních řízeních v oblasti ochrany hospodářské soutěže předseda ÚOHS přijal tato opatření:

- Změny v organizační struktuře ÚOHS s cílem zkrácení řídicích stupňů a umožnění přímého řízení některých odborů.
- Jmenování nového ředitele právního odboru.
- Kooptování nových členů do rozkladové komise.
- Nařízení zpracování rozborů rozsudků Vrchního soudu.
- Docílení projednání velkého počtu rozkladů do konce roku 1996 s cílem vyloučení případů překročení jednorocní lhůty související s možností uložení pokuty.
- Zpracování analýz činnosti ÚOHS v roce 1996 pro interní potřebu.
- Zpracování rozborových, srovnávacích a analytických materiálů souvisejících s ochranou hospodářské soutěže na úrovni odborů. Tyto materiály by měly sloužit jak podklad pro vypracování konečných závazných stanovisek k postupům aplikovaným podle skutkových podstat jednotlivých případů.
- Uložení povinnosti právnímu odboru provádět instruktáže týkající se složitých problematik vznikajících při aplikaci zákona.

- Opatření související se zlepšením činnosti dokumentačního oddělení, spočívající v zavedení trvalého sledování vzájemného majetkového propojení podniků, bank, investičních fondů apod.
- Zavedení metody „rotace“ pro pracovníky z nevýkonného úseku s cílem jejich praktického seznámení s činností výkonného úseku.
- Zajištění opatření směřujících k seznamování veřejnosti s činností ÚOHS s cílem rozšíření právního vědomí o oblast ochrany hospodářské soutěže.
- Přijetí opatření souvisejících s dodržováním lhůt k vyřizování agendy dle správního řádu.

3. Činnost ÚOHS v oblasti dohledu nad zadáváním veřejných zakázek

3.1 Počet zásahů ÚOHS v oblasti dohledu nad zadáváním veřejných zakázek v rámci správních řízení

	1996
Počet obdržných podnětů	601
Zahájená správní řízení	535
Vydaná rozhodnutí	513
Případy kdy bylo řízení zastaveno	24
Počet rozkladů	97
Počet uložených pokut	8
Výše pokut uložených prvoinstančním rozhodnutím (v Kč)	110 000,-
Počet žalob k Vrchnímu soudu	3

Rozhodnutí orgánu dohledu členěná podle skutkové podstaty	
Případy týkající se námitek, resp. návrhů na přezkoumání rozhodnutí zadavatelů, které byly vydanými rozhodnutími ÚOHS zamítnuty	205
Případy, kdy rozhodnutím ÚOHS bylo zadavatelům veřejných zakázek uloženo vyhlásit novou soutěž, resp. nové zadání veřejné zakázky	154
Případy, kdy rozhodnutím ÚOHS bylo zadavatelům veřejných zakázek uloženo provést nový výběr	118
Případy, kdy rozhodnutím ÚOHS bylo zadavatelům veřejných zakázek uloženo učinit nápravu	36
Počet vydaných rozhodnutí celkem	513

3.2 Analýza nedostatků, k nimž při zadávání veřejných zakázek nejčastěji dochází

Mezi nejčastější nedostatky při zadávání veřejných zakázek v roce 1996 patří:

- Nedostatečná příprava zadavatele a z toho vyplývající **nepřesné vymezení předmětu veřejné zakázky** již při jejím zadávání.
- Stanovení **nejednotných kritérií** pro hodnocení nabídek.
- Hodnocení nabídek podle **dobře doplněných nebo změněných kritérií**.
- **Nesprávné přisouzení stupně významu** jednotlivým kritériím.
- **Nestanovení všech podmínek ze strany zadavatele** při zadávání veřejné zakázky, které obligatorně ukládá zákon o zadávání veřejných zakázek (např. požadavek na **poskytnutí jistoty, prokázání kvalifikace v případech, kdy nabídku předkládá více osob společně** apod.)
- Stanovení **nedostatečně dlouhé soutěžní lhůty**, což vede k tomu, že zájemci o veřejnou zakázku **nemají dostatek času** na zpracování svých nabídek.
- Stanovení **příliš krátké zadávací lhůty**, v níž zadavatel nestihne provést všechny úkony, k nimž je podle zákona povinen.
- **Nevyloučení uchazečů, kteří nesplnili některou podmínku** či kvalifikační předpoklad při posuzování nabídek.
- **Hodnocení nabídek podle jiných než vyhlášených kritérií**.
- **Neoznámení některých úkonů uchazečům**.
- **Uzavření smlouvy s vítězným uchazečem před uplynutím lhůty pro podání námitek**, případně po podání námitek či návrhu na přezkoumání rozhodnutí orgánem dohledu před vydáním příslušného rozhodnutí. Uvedený nedostatek je hodnocen orgánem dohledu jako **závažný**.

Rozbory odboru dohledu nad zadáváním veřejných zakázek, poukazující rovněž na opakované vyskytování dalších okruhů problémů.

- **Nelegální omezování soutěže.** Zadavatelé mají někdy snahu zadat veřejnou zakázku jednomu určitému uchazeči, ať již z důvodů neetických - tzv. **neetická preference** - nebo např. z důvodu, že byla předchozí soutěž špatně zadána. Omezování se může projevit snahou vyloučit uchazeče z naprosto formálních důvodů, za tzv. nesplnění požadavků zadavatele nebo pokusem o úmyslné rozdělení veřejné zakázky s cílem zadat ji jednodušším způsobem než obchodní veřejnou soutěží, která je nejtransparentnějším způsobem zadání a do jisté míry i obtížněji zmanipulovatelným. Dále jde o snahu **neoprávněným využitím možnosti zadat zakázku přímo jednomu zájemci** nebo zneužíváním ustanovení zákona tzv. zvláštními podmínkami provedení veřejné zakázky, zejména regionálním řešením ekologických problémů, zaměstnanosti a využití místních zdrojů a surovin, jejichž stanovením má výběr směřovat pouze k místnímu uchazeči.
- **Neodůvodněné námítky** uchazečů, kteří byli **oprávněně vyloučeni** pro nesplnění kvalifikačních podmínek. Např. uchazeči chybně předkládají v nabídkách neověřené kopie dokladů a chybně nebo neúplně formulují čestné prohlášení. Rovněž některé osoby vykonávající funkci statutárního orgánu nesplňují podmínku trestní bezúhonnosti. Velmi často se uchazeči nedokážou smířit s **rozhodnutím** zadavatele o vyloučení uchazeče nebo s výběrem nejvýhodnější nabídky.
- **Oboustranná neznalost zákona o zadávání veřejných zakázek** (z tohoto důvodu se odbor dohledu podílí i na osvětové činnosti, tj. přednáškách a seminářích, určených

především zadavatelům, a poskytuje zcela konkrétní konzultace zadavatelům, což přispívá ke zvyšování **kvalitativní úrovně zadávání** a tím i snížení počtu chyb).

- Nedostatečné zdůvodnění námitek uchazečů.

3.3 Příklady rozhodnutí orgánu dohledu nad zadáváním veřejných zakázek

- **Nákup výpočetní techniky pro Okresní soud v Teplicích.** Veřejná zakázka byla zadána Krajským soudem v Ústí nad Labem formou výzvy více zájemcům o veřejnou zakázku k podání nabídky podle § 49 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb. Zadavatel z účasti na veřejné zakázce vyloučil uchazeče Podnik výpočetní techniky, a. s., odštěpný závod Ústí nad Labem (dále jen „PVT“), z důvodu, že uvedený uchazeč nemá právní subjektivitu, a dále proto, že dostatečně neprokázal kvalifikační předpoklady. Uchazeč PVT podal proti rozhodnutí zadavatele o vyloučení námitky, kterým zadavatel nevyhověl. V zákonem stanovené lhůtě podal uchazeč PVT návrh na zahájení řízení o přezkoumání rozhodnutí zadavatele u orgánu dohledu. Orgán dohledu po provedeném šetření zjistil, že uchazeče PVT vyloučil zadavatel oprávněně a návrh uchazeče PVT zamítl. Uchazeč PVT se dopustil pochybení tím, že podal **nabídku pouze za odštěpný závod** a nikoliv za **akciovou společnost**, která má právní subjektivitu, přičemž se v nabídce označoval „obchodními jmény“, která nekorespondovala s obchodním jménem akciové společnosti a jejího odštěpného závodu, uvedeným ve výpisu z obchodního rejstříku, a šlo tedy o **neexistující subjekty**. Dále uchazeč PVT **nesplnil kvalifikační předpoklady** podle zákona, když předložil čestná prohlášení podepsaná vedoucím odštěpného závodu. Takové čestné prohlášení není dostatečné z důvodu, že **uchazečem o veřejnou zakázku je akciová společnost** a nikoliv pouze její odštěpný závod, a je tedy nutné, aby výše uvedené kvalifikační předpoklady byly splněny uchazečem - jeho statutárním orgánem oprávněným za společnost jednat, kterým je u akciové společnosti představenstvo, a nikoliv vedoucí odštěpného závodu. Podáním návrhu uchazečem PVT se plnění veřejné zakázky oddálilo o více než dva měsíce.
- **Rekonstrukce a přestavba chirurgických oborů Okresní nemocnice v Novém Městě na Moravě.** Zadavatel - Okresní nemocnice v Novém městě na Moravě vyhlásil obchodní veřejnou soutěž na výše uvedenou veřejnou zakázku v květnu 1996 podle zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Jednalo se o rozsáhlou rekonstrukci a přístavbu chirurgie s předpokládaným peněžitým závazkem cca 450 mil. Kč. V soutěžní lhůtě obdržel zadavatel celkem 10 nabídek. Zadavatel po posouzení a zhodnocení všech nabídek podle zvolených kritérií rozhodl o pořadí na prvních třech místech. Proti tomuto rozhodnutí podal námitky neúspěšný uchazeč firma Stavex Brno, které zadavatel postoupil k rozhodnutí orgánu dohledu. Námitky Stavexu Brno směřovaly výhradně **proti vlastnímu procesu hodnocení nabídek** zadavatelem jmenovanou komisí pro posouzení a hodnocení nabídek. Po provedeném řízení orgán dohledu konstatoval, že v průběhu soutěže nedošlo k žádným pochybením zadavatele a že komise pro posouzení a hodnocení nabídek, **do jejíž kompetence náleží hodnocení nabídek v jednotlivých kritériích, postupovala v souladu se zákonem.** Orgán dohledu sám nemůže provádět vlastní hodnocení všech nabídek, neboť to je plně v kompetenci komise jmenované zadavatelem, která právě z důvodu správného a objektivního hodnocení má být složena z osob s příslušným odborným vzděláním a praxí. Orgán dohledu námitky uchazeče zamítl a rozhodnutí zadavatele o výběru nejvýhodnější nabídky potvrdil. Proti tomuto rozhodnutí podal uchazeč Stavex Brno **rozklad**, v němž argumentoval stejným způsobem jako v námitkách a neuvedl žádné další skutečnosti. Rozkladová komise jako poradní orgán předsedy Úřadu

pro ochranu hospodářské soutěže, která se případem zabývala, doporučila rozhodnutí prvního stupně **potvrdit a rozklad zamítnout**. Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže jako odvolací orgán prvostupňové rozhodnutí orgánu dohledu potvrdil a rozklad uchazeče Stavex Brno zamítl.

- **Dodávka a montáž vnitřního vybavení Integrovaného gymnázia Lerchova v Brně.** Orgán dohledu obdržel od společnosti CONEN ČR, spol. s r. o., uchazeče o veřejnou zakázku „na dodávku a montáž vnitřního vybavení Integrovaného gymnázia Lerchova 63“, podnět k prošetření postupu zadavatele v soutěži. Na základě tohoto podnětu si orgán dohledu vyžádal u zadavatele dokumentaci o zadání veřejné zakázky. Po prostudování dokumentace o zadání veřejné zakázky **dospěl orgán dohledu k závěru, že podnět uchazeče byl opodstatněný**, a zahájil proto z vlastního podnětu správní řízení ve věci přezkoumávání úkonů zadavatele. Ve správním řízení orgán dohledu zjistil, že zadavatel porušil několik ustanovení zákona. Zvláště závažným porušením zákona se jevílo porušení ustanovení § 56 zákona - byl porušen **princip právní jistoty** uchazeče tím, že jeho řádně **podané námitky proti vyloučení ze soutěže nebyly postoupeny orgánu dohledu** a bez ohledu na ně zadavatel pokračoval v soutěži, hodnotil zbylé nabídky a **uzavřel smlouvu s uchazečem**, jehož nabídku doporučila komise pro posouzení a hodnocení nabídek jako nejvýhodnější. Dále bylo porušeno ustanovení § 11 zákona, který se týká zvýhodňování uchazečů v soutěži, ke kterému mohlo dojít při ústním jednání s uchazeči, které zákon připouští pouze u dvoustupňové obchodní veřejné soutěže. Vzhledem k tomu, že **veřejná zakázka již byla realizována**, nebylo by bývalo praktické rušit rozhodnutí zadavatele o výběru nejvýhodnější nabídky. I přes uvedené nedostatky byla podle názoru orgánu dohledu vybrána nejvýhodnější nabídka. Za uvedená porušení zákona **uložil orgán dohledu svým prvostupňovým rozhodnutím ze dne 6.9.1996 zadavateli pokutu 20 000,- Kč**. Při rozhodování o výši pokuty vzal orgán dohledu v úvahu, že se **jednalo o závažné**, nikoliv však opakované porušení zákona. Porušení zákona bylo u zadavatele zjištěno poprvé, a proto orgán dohledu **neuložil pokutu v maximální možné výši**. Tato pokuta podle názoru orgánu dohledu dostatečně vystihuje dvě základní funkce právní odpovědnosti, a to **funkci represivní** - postih za porušení povinností stanovených zákonem a **funkci preventivní**, která směřuje k předcházení porušování zákona. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal zadavatel v zákonné lhůtě rozklad, který však byl druhostupňovým rozhodnutím předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže **zamítnut a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno**.
- **Výpočetní technika pro ČVUT v Praze.** Zadavatel, České vysoké učení technické v Praze, Fakulta stavební, vyhlásil obchodní veřejnou soutěž na "dodavatele výpočetní techniky". Proti rozhodnutí zadavatele o výběru nejvýhodnější nabídky podal uchazeč, společnost C. d. C. Computer, s r. o., Brno, námitky, ve kterých uvedl, že došlo k porušení zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, tím, že **podmínky soutěže neobsahovaly požadavky na jednotný způsob zpracování nabídkové ceny** včetně platebních podmínek, že kromě kritérií vyhlášených bylo hodnoceno i nevyhlášeným kritériem a protokol o otevírání obálek s nabídkami neobsahoval nabídkové ceny a jeho obsah "seznam nabídek" nebyl v souladu se zákonem. Dále se zadavatel dopustil pochybení při sestavování komise pro posouzení a hodnocení nabídek. Orgán dohledu v oznámení o výběru nejvýhodnější nabídky ve správním řízení zjistil, že zadavatel skutečně nedostatečným způsobem vyhlásil podmínky obchodní veřejné soutěže a že chyběly požadavky na jednotný způsob zpracování nabídkové ceny včetně platebních podmínek. Dále bylo prokázáno, že v dokumentaci chyběly zákonem předepsané doklady a řada dokumentů. Ve zprávě komise pro posouzení a hodnocení nabídek nebyl uveden stručný

popis hodnocení nabídek tak, aby bylo zřejmé, že všichni členové komise hodnotili všechny nabídky podle všech zveřejněných kritérií. Komise provedla pouze hlasování o jednotlivých nabídkách. Kromě toho zadavatel pochybil i při sestavování komise pro posouzení a hodnocení nabídek V oznámení o výběru nejvýhodnější nabídky zadavatel neuvedl např. **nabídkovou cenu** a další údaje stanovené zákonem. Odvolávání se na ceny obsažené v ceníku, které jsou veřejně přístupnou a dostupnou informací, nebylo orgánem dohledu akceptováno. Dále zadavatel rovněž pochybil tím, že oznámení o výběru nejvýhodnější nabídky nebylo podepsáno statutárním zástupcem zadavatele. S ohledem na výše uvedené skutečnosti, prokázané ve správním řízení, rozhodl orgán dohledu rozhodnutí zadavatele zrušit.

- **Pojízdné a pevné regály a vysouvací zařízení pro úschovu obrazů pro Prachatické muzeum.** Prachatické muzeum Prachatice vyzvalo ve smyslu §49 zákona šest zájemců k podání nabídky na splnění veřejné zakázky "pojízdné a pevné regály a vysouvací zařízení pro úschovu obrazů pro Prachatické muzeum". Proti rozhodnutí zadavatele o výběru nejvhodnější nabídky podal uchazeč společnost ALAX s r. o. námitku. Statutární orgán zadavatele námitku uchazeče přezkoumal a námitce nevyhověl. Uchazeč podal k ÚOHS návrh na přezkoumání rozhodnutí zadavatele, ve kterém uvedl, že daná hodnocí kritéria nelze splnit za cenu, jak je tomu u vyhodnocení této výzvy. Zadavatel hodnotil nabídky podle vyhlášených kritérií: funkční a estetické vlastnosti, materiál, variabilita polic, maximální využití prostor, cena, doba plnění dodávky a to v sestupném pořadí podle stupně významu, který jim přisuzoval ve smyslu ustanovení § 6, odst. 3 zákona. **Rozdílné hodnocení funkčních a estetických vlastností** bylo ve zprávě komise pro posuzování a hodnocení přiměřeným způsobem zdůvodněno. Rovněž v kritériu ceny byly hodnoceny lépe nabídky uchazečů obsahující nižší cenu. Na základě dokladů a podkladů, které měl k dispozici, shledal orgán dohledu způsob posouzení a hodnocení nabídek za objektivní, a proto potvrdil rozhodnutí zadavatele.
- **Komplexní dodávka elektronických poplachových sirén.** Obchodní veřejnou soutěž na uvedenou veřejnou zakázku zadalo Ministerstvo obrany ČR. Při projednávání námitek jednoho z uchazečů proti rozhodnutí zadavatele o výběru nejvýhodnější nabídky orgán dohledu shledal, že **specifikace požadavků zadavatele zakázky nebyla jednoznačná** (technické požadavky a objem dodávky) stejně jako **kritéria hodnocení nabídek**. Členové komise hodnotili nabídky podle kritéria "nabídková cena" nejednotně přesto, že se jedná o kvantitativní kritérium, u kterého se předpokládá uspořádání nabídek do pořadí podle absolutních hodnot nabídkových cen. Zadavatel dále provedl při vlastním hodnocení nabídek, v dobré víře, **zpřesnění kritérií hodnocení** tak, že **porušil jejich sestupné uspořádání** podle stupně významu a zvětšil jejich počet. Způsob posouzení a hodnocení nabídek byl neprůkazný a formálně nesprávný. Orgán dohledu **zrušil rozhodnutí zadavatele** o výběru nejvhodnější nabídky a uložil provést nový výběr. Zadavatel při plnění rozhodnutí orgánu dohledu znovu analyzoval skutečnou potřebu zadání zakázky a úroveň nabídek uchazečů a zrušil soutěž. Tím provedl nápravu nesprávného zadání zakázky i svého rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky.

3.4 Vývoj rozkladů projednávaných na ÚOHS a opatření předsedy úřadu na zrychlení činnosti v oblasti dohledu nad zadáváním veřejných zakázek

Vývoj rozkladů projednávaných na Úřadě pro ochranu hospodářské soutěže je hodnocen s přihlédnutím jednak k rozsahu vyřizované agendy a jednak k obsahové náročnosti projednávaných případů, která limituje čas potřebný k projednání a zpracování návrhů

rozhodnutí. V roce 1996 bylo na úřad podáno celkem 97 rozkladů, což představuje nárůst této agendy proti roku 1995 asi o 300 %. Pokud jde o náročnost projedávaných případů, je nutno konstatovat, že řešené rozklady jsou stále složitější. Zadavatelé i uchazeči se již nedopouštějí triviálních chyb jako na počátku, kdy začal platit zákon o zadávání veřejných zakázek. To se také projevilo ve zvýšených nárocích na odbornost zaměstnanců úřadu i čas potřebný ke zpracování návrhů rozhodnutí. Vzhledem k uvedeným důvodům a s cílem urychlení činnosti ÚOHS při projednávání podaných rozkladů přijal předseda úřadu pro ochranu hospodářské soutěže tato opatření.:

- od 1.12.1996 ustavil druhou rozkladovou komisi do níž byli jmenováni noví členové, a to jednak z odborné veřejnosti a jednak z řad zkušených zaměstnanců úřadu. Všichni členové obou komisí se podílí nejen na projednávání jednotlivých případů, ale také na zpracování vlastních návrhů rozhodnutí,
- zřídil druhý odbor dohledu nad zadáváním veřejných zakázek se sídlem v Brně za účelem zrychlení i zkvalitnění rozhodovací činnosti v prvním stupni,
- určil skupinu odborníků pro provádění pravidelných školení a instruktáží pro zadavatele veřejných zakázek a studenty vysokých škol,
- nařídil provedení rozboru soudních rozsudků vztahujících se k veřejným zakázkám,
- nařídil seznámení pracovníků odboru dohledu nad zadáváním veřejných zakázek v Praze a v Brně s výsledky činnosti rozkladové komise.

4. Žaloby podané u Vrchního soudu v Praze a Olomouci

4.1 Žaloby proti rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž a předsedy ÚOHS o rozkladech dle zákona č. 63/91 Sb. o ochraně hospodářské soutěže v platném znění. Statistika, výsledky, rozbor rozsudků, resp. usnesení Vrchního soudu.

V roce 1996 bylo podáno k Vrchnímu soudu v Olomouci 6 žalob proti rozhodnutím ministra pro hospodářskou soutěž a předsedy ÚOHS o rozkladech dle zákona č. 63/91 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, z nichž ve 3 případech byl ve stejném roce vydán rozsudek. V roce 1996 Vrchní soud v Praze a Olomouci vydal dalších 6 rozsudků ve věci žalob podaných v letech 1994, 1995 a 1996 proti rozhodnutím ministra MHS o rozkladu. V současné době není dosud rozhodnuto o dalších 8 žalobách podaných k Vrchnímu soudu před rokem 1996. Z celkového počtu 9 rozsudků Vrchního soudu v Praze a v Olomouci byla žaloba proti MHS ve 2 případech zamítnuta, ve 4 případech bylo žalobě zčásti vyhověno, v jednom případě vyhověno a ve 2 případech bylo řízení zastaveno z důvodu, že soudy nepřezkoumávají rozhodnutí správních orgánů předběžné, procesní nebo pořádkové povahy, včetně rozhodnutí o pořádkových pokutách. Z rozboru nejpodstatnějších rozsudků, resp. usnesení vydaných Vrchním soudem (VS) v roce 1996 vyplývají tato výkladová pravidla:

• Ukládání pokuty ÚOHS

V rozsudku Vrchního soudu v Praze ve věci zneužívání dominantního postavení panem Milanem Plockem soud odmítl možnost ukládání pokut odvolacím orgánem v takových případech, kdy prvostupňové rozhodnutí neobsahuje výrok o uložení pokuty.

• Pravomoc odvolacího orgánu ÚOHS rozšiřovat předmět řízení

Dospěje-li odvolací orgán k závěru, že předmětem řízení mělo být ještě něco dalšího, co rozhodovací orgán v prvním stupni neučinil, ač to s věcí souvisí, nemůže takový předmět do řízení sám vnést, ale musí podle povahy věci buď napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit do prvního stupně, anebo rozhodnout o podaném odvolání v rozsahu věci již

- vymezeném (z rozsudku Vrchního soudu v Praze ve věci zneužívání dominantního postavení panem Milanem Plockem).
- **Zneužívání dominantního postavení Všeobecnou zdravotní pojišťovnou České republiky**
Vrchní soud v Olomouci svým rozsudkem ve věci zneužívání dominantního postavení Všeobecnou zdravotní pojišťovnou ČR potvrdil rozhodnutí tehdejšího Ministerstva pro hospodářskou soutěž. Ve svém rozsudku uvádí, že **odmítnutí uzavření smlouvy s lékařem o zajišťování a úhradě stomatologické péče v obci ze strany Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR v případě, kdy správní orgán dostatečným způsobem prokázal zájem obce na jeho stálé přítomnosti, je zneužíváním dominantního postavení výše uvedené pojišťovny (rozsudek VS v Olomouci ze dne 11. 7. 1996).**
 - **Definice pojmů *dohoda a rozhodnutí sdružení podnikatelů***
Vrchní soud v Olomouci ve svém rozsudku ve věci České komory architektů potvrdil právní názor tehdejšího Ministerstva pro hospodářskou soutěž ve věci definování pojmu dohody a rozhodnutí sdružení podnikatelů podle § 3 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže. Vrchní soud potvrdil, že **zákon o ochraně hospodářské soutěže není provedením zákona jiného, obecnějšího, ve smyslu *lex specialis*. Není proto důvod, aby pojmy, zákonem užívané, musely být považovány za termíny užívané jinými zákony a s obsahem, který je jim oněmi jinými zákony přisuzován. Pojem *dohoda* je nutno vykládat jako výslovné ujednání v protívě jednání ve vzájemné shodě. Pojem rozhodnutí sdružení podnikatelů je pak nutno vykládat jako veškerý konsensuální formálně podchycený projev vůle. Představa, že by mělo jít pouze o taková rozhodnutí, která vydává sdružení podnikatelů dle správního řádu při výkonu přenesené působnosti, zcela odporuje smyslu zákona.**
 - **Počátek lhůty pro uložení pokuty**
V souladu s § 14 odst. 5 zákona o ochraně hospodářské soutěže **může ÚOHS uložit pokutu do jednoho roku od zjištění porušení povinnosti. Okamžikem zjištění porušení povinnosti je získání takových informací, které umožní správnímu orgánu usoudit na existenci protiprávního jednání s takovou mírou pravděpodobnosti, která by vyloučila úvahy o svévolném a neodůvodněném postupu vrchnostenského orgánu. Přitom však tento okamžik nemusí nutně spadat v jedno s okamžikem zahájení řízení nebo s jiným určitým procesním úkonem (rozsudek VS v Olomouci ve věci České komory architektů).**
 - **Využití rozhodovací praxe EU v oblasti hospodářské soutěže České republiky**
Vrchní soud v Olomouci ve svém rozsudku ve věci Škoda, automobilová a. s., potvrdil stanovisko ÚOHS ve věci **přejímání precedenčního práva komise ES a Evropského soudního dvora do své rozhodovací praxe, jestliže se shledá, že naplňují některou ze skutkových podstat uvedených v zákoně o ochraně hospodářské soutěže a jejich zákaz je naplněním účelu tohoto zákona. Ochrana hospodářské soutěže je specifická tím, že namnoze nevystačí s terminologií vlastní, ale nezřídka si vypomáhá aplikací institutů běžně užívaných v zemích s dlouholetou tradicí protikartelového zákonodárství a institutů užívaných v EU, což je z hlediska harmonizace právních systémů EU a České republiky naprostou nezbytností.**

4.2 Žaloby proti rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž a předsedy ÚOHS o rozkladu dle zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Rozbor rozsudků.

Proti druhostupňovým rozhodnutím vydaným MHS dle zákona č. 199/1994 Sb. byly v roce 1996 podány celkem tři žaloby k Vrchnímu soudu v Olomouci. Vrchní soud vydal zatím

pouze jedno rozhodnutí, kterým bylo rozhodnutí ministerstva i ministra zrušeno a věc vrácena ÚOHS k dalšímu řízení. V daném případě vyslovil Vrchní soud odlišný názor v podstatě na tři výkladové otázky zákona o zadávání veřejných zakázek a to,

- že ministerstvo provedlo nesprávný výklad, pokud jde o **počítání lhůt pro podání námitek** uchazeče zadavateli (§ 55 zákona);
- že ministerstvo (ministr) **vydalo pravomocné rozhodnutí** v této věci s téměř čtyřměsíčním **odstupem** od vyhlášení výsledků soutěže a realizace zakázky; tudíž je toto rozhodnutí o uložení povinnosti zadavateli vyhlásit novou soutěž, nevykonatelné;
- že provedlo **nesprávný výklad**, pokud jde o § 27 zákona, co se týče otevírání obálek s nabídkami, když podle rozhodnutí orgánu dohledu zadavatel na základě námitek, které uznal, v rozporu se zákonem přijal znovu k otevírání obálek ty uchazeče, které již jednou vyřadil při prvním otevírání obálek.

Uvedenými názory Vrchního soudu na výklad zákona je ÚOHS vázán, a proto se bude jimi ve svém dalším rozhodování řídit.

4.3 Zveřejňování soudních rozsudků v Hospodářském zpravodaji

ÚOHS připravil k otištění rozsudky Vrchního soudu v Praze a Olomouci v plném znění. Texty rozsudků budou zveřejněny v Hospodářském zpravodaji společně s rozhodnutími ÚOHS, která nabyta v roce 1996 právní moci.

5. Změny soutěžního prostředí na některých relevantních trzích

5.1 Administrativní monopoly

5.1.1 Elektroenergetika

Stále hledání přiměřeného modelu trhu. Významným faktorem pro zajištění nabídky a poptávky po elektroenergii je dokončení privatizace a plné vyjasnění vlastnických vztahů.

V oblasti elektroenergetiky nedošlo v průběhu roku 1996 k žádným výrazným změnám. Silně **dominantní výrobce** elektřiny ČEZ, a.s. si zachoval své postavení (vyrábí cca 80 % elektřiny) a stejně tak nadále **vlastní přenosovou soustavu**. Stejný zůstává i podíl státu v ČEZ, a.s. (přes 60 %). Rozvodem a distribucí elektřiny se zabývá **osm energetických akciových společností**, a to: Jihomoravská energetika, a.s., Jihočeská energetika, a.s., Severomoravská energetika, a.s., Středočeská energetická, a.s., Západočeská energetika, a.s. Pražská energetika, a.s., Severočeská energetika, a.s. a Východočeská energetika, a.s. Uvedené rozvodné energetické společnosti mají **monopolní postavení** na regionálních trzích; podíl státu v těchto společnostech činí 46-48 %. V ČR je v současné době cca 1 100 malých výrobců el. energie, kteří jsou schopni vyrobit 4 000 MWh ročně. Na trhu rozvodu a distribuce elektřiny působí několik nezávislých dodavatelů elektřiny. Dovozem elektřiny se zabývají vedle ČEZ, a.s. i První energetická, a.s., Moravská energetická, a.s. a Czechpol, s.r.o. Právě oblast dovozu elektřiny patří k nejproblémovějším. Silně dominantní výrobce elektřiny a současně vlastník přenosové soustavy ČEZ, a.s. využívá nedořešených legislativních otázek a dává přednost vlastním dovozním aktivitám. Protože neexistuje povinnost umožnit třetím osobám přístup k přenosové síti, mohou dovozci elektřiny realizovat dovozy jen se souhlasem ČEZu (konkurenta) a za podmínek jím stanovených. **Odvětví elektroenergetiky je charakterizováno tím, že se jedná o administrativní monopol.** ÚOHS podporuje vznik konkurence ve všech oblastech, kde je to z hlediska nutnosti zabezpečení stability, bezpečnosti a jakosti dodávky elektřiny možné a z hlediska dlouhodobé rovnováhy nabídky

a poptávky po elektřině účelné. **Z hlediska dlouhodobých cílů energetické politiky ÚOHS** má za to, že pro zajištění nabídky a poptávky po elektroenergii kromě prosazení liberalizace cen elektroenergie a podpory ke zlepšení efektivity ve spotřebě energie je dále nutná **systémová restrukturalizace** elektroenergetického systému spočívajícího v **oddělení přenosové od výrobní části** s cílem zabezpečení efektivity odvětví. Oddělení by vedlo k **vytvoření lepších podmínek pro regulaci**, dále pak uplatnění **tendrových řízení** pro výrobce a jiné obstaravatele elektřiny k zabezpečení **nejlevnějších dlouhodobých dodávek elektroenergie**, resp. získání kladného účinku pro **spotřebitele**. Kromě toho podporuje pozvolnou liberalizaci trhu s elektřinou a umožnění dovozu **levné energie pro velké podniky**, při splnění všech potřebných podmínek dle zákona č. 222/1994 Sb. (např. neporušení plánované bilance elektroenergií). Uvedený systémový návrh, spočívající v oddělení přenosové soustavy od výrobní části, připravilo bývalé Ministerstvo pro hospodářskou soutěž již v předchozích letech. Je třeba konstatovat, že hlavní problémy dotýkající se ochrany konkurence v oblasti elektroenergetiky (jako např. otázka přístupu třetích stran k přenosovým sítím), budou teprve řešeny novelou zákona č. 222/1994 Sb. Vyjasnění **vztahů mezi regulátorem a ÚOHS** je možné začít řešit např. na základě Memoranda o spolupráci obou orgánů státní správy. V roce 1996 ÚOHS ve správním řízení kvalifikoval jednání Středočeské energetické a.s., spočívající ve vybírání finanční částky od žadatelů o zvýšení příkonu již dodávané elektřiny a podmiňování dodávky elektřiny či dodávky zvýšeného příkonu jejím zaplacením, jako **zneužití monopolního postavení** na místním trhu na **újmu spotřebitelů** a uložila účastníkovi řízení **pokutu** ve výši **1 000 000,- Kč**. ÚOHS rovněž vydal rozhodnutí ve věci Pražské energetiky, která bez objektivně ospravedlnitelného důvodu odmítla uzavřít smlouvu na dodávku elektřiny se společností CUBA s.r.o. z odběrného místa Velký sál, Vinohradská 40, Praha. Chování Pražské energetické bylo posouzeno jako zneužití monopolního postavení a bylo zakázáno.

5.1.2 Plynárenství

Obor se reálně přesunul z okraje trhu s palivy na jedno z předních míst.

Dodavatelem zemního plynu pro ČR je Český plynárenský podnik, s.p. odštěpný závod **TRANSGAS, který má na trhu dovozu a přepravy plynu monopolní postavení**. Distribuci a rozvod plynu zabezpečuje **osm regionálních distribučních společností, které mají na regionálních trzích monopolní postavení**. Jsou to: Jihomoravská plynárenská, a.s., Pražská plynárenská, a.s. Severočeská plynárenská, a.s., Východočeská plynárenská, a.s., Jihočeská plynárenská, a.s., Severomoravská plynárenská, a.s. Středočeská plynárenská, a.s. a Západočeská plynárenská, a.s.. Podíl státu v těchto regionálních distribučních společnostech činí mezi 45-49 % akcií. (Model plynárenského podnikání s účastí státu se přibližuje struktuře blízké Rakousku, Maďarsku, Belgii, Nizozemsku a Itálii. Pro tyto země je typický dovozní a přepravní monopol státu či státem ovládané společnosti a regionální distribuce plynu, jež mají výhradní právo napojovat odběratele na určitém území.) V současné době prakticky všechny distribuční společnosti v určité míře spolupracují s potenciálním zájemcem o koupi minimálně 20 % svých akcií. Způsob a podmínky prodeje těchto akcií budou stanoveny vládou. Stávající ceny plynu stimulují poptávku pro rozvoj plynofikace, která v porovnání s jinými zeměmi je vysoká. Např. v roce 1996 Severomoravská plynárenská zaznamenala o 38 % vyšší odběr plynu z důvodu vyššího odběru v domácnostech. Celkově ostravský plynárenský podnik prodal o 17 % více plynu než v roce 1995. V roce 1996 MPO udělilo státní autorizaci na rozvod plynu mimo jiné i společnosti **Privátní česká plynárenská, a.s.** Tato společnost působí v obci Hrusice, kde dodává plyn konečným odběratelům. Privátní česká plynárenská měla zájem dodávat plyn i do jiných oblastí ČR, nebyla jí však udělena autorizace

pro jiné území. Za těchto okolností odmítají regionální distribuční společnosti uzavřít s Privátní českou plynárenskou společností, a.s. smlouvu na dodávky plynu. **ÚOHS opakovaně jednal v předmětné záležitosti se zástupci MPO, jako regulátorem ve smyslu energetického zákona.** Změna prováděcí vyhlášky, upravující postup při udělování autorizací a tím i odstranění pochybností při aplikaci stávající právní úpravy, bude provedena. V roce 1996 ÚOHS vedl pět správních řízení s distribučními plynárenskými společnostmi ve věci možného zneužití monopolního postavení při vybírání podílu odběratele na účelně vynaložených nákladech dodavatele spojených s připojením a se zajištěním požadované dodávky plynu. V průběhu šetření ÚOHS zjistil, že distribuční společnosti zahrnují do podílu i náklady dodavatele na pořízení a osazení plynoměru. Toto jednání bylo posouzeno v prvoinstančním řízení jako zneužití monopolního postavení a distribučním společností byly uloženy pokuty. V současné době je připraven návrh rozkladové komise na předsedu ÚOHS, aby tato rozhodnutí zrušil, protože bylo prokázáno, že nedošlo ke zneužití monopolního postavení uvedených společností. Předseda ÚOHS s tímto návrhem vyslovil souhlas. V roce 1996 **nabylo právní moci rozhodnutí ministra pro hospodářskou soutěž ve věci zneužití monopolního postavení Jihomoravskou plynárenskou, spočívající v podmiňování uzavření smlouvy na dodávky plynu do objektu cihelny v Biskupicích se společností KOMÍ - cihelna, s.r.o. Zlín, ručením za zaplacení dluhu společnosti HOLICO s.r.o. Valašské Klobouky, vůči Jihomoravské plynárenské.** Za porušení zákona na ochranu hospodářské soutěže byla distribuční plynárenské společnosti uložena pokuta ve výši 500 000,-- Kč.

- **Trh zkapalněného plynu v lahvích, resp. zásobnících**

Na trhu působí 12 společností s regionální působností. Jsou vytvářeny podmínky pro vznik konkurence dvou druhů paliv pro pohon motorových vozidel.

Vedle trhu zemního plynu existuje trh zkapalněného plynu v lahvích a zásobnících, na němž působí 12 společností. V roce 1996 byly klasické modré láhve s propan-butanem doplněny červenými a zelenými lahvemi z důvodu jejich rozlišení podle plnírny. (Kromě barev plnárna označuje láhev i svým jménem tak, jak ukládá zákon na ochranu spotřebitele.) **Velkým rozvojem prochází i používání propan-butanu k pohonu motorových vozidel.** V České republice bylo vybudováno již více než 130 čerpacích stanic na tento plyn a vybudování dalších se připravuje. Kromě finančních úspor pro uživatele tohoto druhu paliva (auta na kapalný plyn jezdí na cca polovinu nákladů na palivo), šetří tento pohon životní prostředí. **Tím dochází k vytváření podmínek pro vznik konkurence mezi dvěma druhy paliv - benzínu a propan-butanu - pro účely pohonu motorových vozidel.**

V roce 1996 ÚOHS povolil spojení podniku BP Czech Republic a Český plynárenský podnik, s.p., odštěpný závod Plzeň. V průběhu roku 1996 Úřad rovněž schválil čtyři **franzízové smlouvy** na distribuci zkapalněného plynu v lahvích o obsahu 2,10 a 33 kg. Jednou ze stran těchto smluv byla společnost Kralupol, s.r.o., druhou stranou podnikatel - fyzická osoba. Schválením těchto smluv došlo ke **zvýšení počtu distribučních míst a tím k větší dostupnosti tohoto zboží pro spotřebitele.**

5.1.3 Telekomunikace

V roce 1996 bylo uvedeno do provozu 417 tisíc nových telefonních stanic (cca o 60 % více než v roce 1995). Tempo modernizace telefonní sítě v ČR bylo v minulém roce nejrychlejší ze všech zemí střední a východní Evropy.

Na trhu telekomunikačních služeb působí především SPT TELECOM, a.s., která má podle usnesení vlády ČR zajištěno monopolní postavení v oblasti mezinárodních a meziměstských sítí do roku 2000. I přesto, že na zajištění telefonizace v 16 vybraných oblastech ČR bylo vypsáno výběrové řízení a licence získalo 6 operátorů, nezahájil žádný z nich v průběhu roku 1996 činnost. **Soutěžní prostředí je ovlivněno monopolním postavením SPT TELECOM v linkových službách a z toho vyplývajícím silně dominantním postavením ve veškerém hlasovém provozu.** Na trhu mobilních telefonů systému GSM působí dva operátoři, a to společnost EUROTEL a společnost RADIOMOBIL. Existence těchto dvou subjektů (více licencí k provozování mobilních telefonů systému GSM nebylo uděleno) má pozitivní vliv na úroveň poskytovaných služeb a na postupném snižování jejich cen. SPT Telecom investoval v roce 1996 cca 30 miliard korun. Silně pokročilo tempo digitalizace telefonní sítě, bylo vybudováno 417 tisíc telefonních stanic a 25 tisíc moderních telefonních budek. Zároveň se předpokládá, že v příštím roce **dojde k vyrovnání nabídky s poptávkou** a žádosti o telefon budou vyřizovány v termínech obvyklých v zemích EU a OECD. V současné době SPT Telecomu v nepatrném rozsahu **konkurují některé call-backové společnosti** (princip zpětného propojení hovoru po zavolání do zahraničí) a **další operátor firma Dattel**. Současně dochází **nepřímo ke konkurenci** v oblasti hlasové služby, na kterou má SPT Telecom monopol, a to způsobem **telefonování po Internetu**. V roce 1996 ÚOHS povolil spojení podniků SPT Telecom a.s., Slezskomoravské telekomunikace Opava s.r.o. a CONE s.r.o. Ostrava zejména z důvodu, že nový subjekt bude rozvíjet svou infrastrukturu tak, aby byla trvale kompatibilní s navazující infrastrukturou SPT Telecom. Dále bylo účastníky řízení doloženo, že spojení podniků přinese **urychlené a pružné uspokojování poptávky** tak, že veškeré telefonní přihlášky mají být vyřízeny v dané oblasti do dvou let.

5.2 Ostatní odvětví

5.2.1 Rafinérsko-petrochemický průmysl, chemický průmysl

Dokončuje se transformace odvětví. Tuzemské chemické podniky kryjí dnes v průměru asi 40 až 50 % požadavků zpracovatelských odvětví a ostatních domácích spotřebitelů.

V roce 1996 pokračovala **transformace rafinérsko-petrochemického průmyslu** s cílem vytvořit perspektivní strukturu holdingu Unipetrol. **Spojování podniků** v roce 1996 pokračovalo hlavně díky aktivitám společnosti Chemapol, která v loňském roce získala **kontrolu** nad MCHZ Ostrava, v Synthesii Pardubice, ve Spolaně Neratovice a ve Fatře Napajedla. Rovněž **Spolchemie, a. s., Ústí nad Labem**, získala v uplynulém roce kontrolní podíly ve firmách Ostacolor Pardubice, Colorlak Uherské Hradiště, Barvy a laky Kralupy nad Vltavou a Bohemiastone Hradec Králové. Uvedené firmy prodávají převážně různé, navzájem nezastupitelné výrobky, které jsou vystaveny účinné konkurenci dovážených výrobků velkých evropských producentů. Uvedená spojení podniků se na trhu neprojevíla **zhoršením tržního prostředí**. Domácí producenti chemických výrobků tlumí některé dopady transformace tím, že stále mají nízké výrobní náklady. Tato komparativní výhoda má přechodný charakter. V posledních dvou letech byla zaznamenána tendence ke **sdužování** chemických podniků do uskupení, podobných původním skupinám podniků bývalých generálních ředitelství. Společnosti zdůvodňují vytváření skupin jako jednu z cest k **posílení** konkurenceschopnosti na evropském trhu. Tato spojení neznamenají ohrožení hospodářské soutěže, neboť původně monopolní postavení dodavatelů chemických produktů se díky neomezenému dovozu změnilo v některých případech na postavení dominantní, jinde došlo dokonce k výraznému snížení podílu na celkovém prodeji v tuzemsku pod hranici dominance (30 % na relevantním trhu). Tím, že stále vzrůstá dovoz chemických výrobků jak v objemu,

tak i v sortimentu, dochází **postupně ke zkvalitňování konkurenčního prostředí** i přes zaznamenaná spojení domácích podniků. Soutěžní prostředí v chemických oborech průmyslu **je možné hodnotit jako středně koncentrované** s tendencí k přechodu k nižší koncentraci vlivem tlaku silné zahraniční konkurence, která v evropském měřítku má **výrobní kapacity využity zhruba na 70 %** a je prakticky okamžitě schopna nahradit produkci libovolného zdejšího výrobce. Domácí chemické firmy jsou vystaveny tvrdé hospodářské soutěži, neboť konkurence má dostatečné finanční rezervy **pro inovaci technologických procesů** a je schopna dosahovat lepší kvalitu výrobků i vyšší ekonomické parametry při výrobě. Tomu odpovídá i skutečnost, že v porovnání s ostatními odvětvími hospodářství byl v roce 1996 příliv zahraničního kapitálu do chemických podniků poměrně nízký a i přes vstup konsorcia IOC do České rafinérské, a. s., dosáhl asi dvaceti procent základního kapitálu všech podniků v oboru. Obecně **působení zahraničních firem** v chemickém průmyslu přispělo k prosperitě řady chemických a na ně navazujících zpracovatelských podniků (např. Barum Continental, Procter and Gamble, Linde Technoplyn). Posledně uvedené společnosti byly podrobeny **nutné restrukturalizaci**, která ve zbytku odvětví **probíhá relativně pomalu**. V roce 1996 nabylo právní moci rozhodnutí předsedy ÚOHS, ve kterém byla dohoda o rozpuštění cenových důsledků zvýšení spotřební daně u bezolovnatého benzínu jak do ceny bezolovnatého benzínu, tak i do cen olovnatých benzínů, uzavřená mezi Benzinou a. s. a Benzinou s. p., kvalifikována jako **dohoda omezující soutěž**. Současně předseda úřadu výrazně snížil pokutu uloženou prvostupňovým orgánem.

5.2.2 Doprava

- **Autobusová doprava**

Stávající zprivatizované podniky ČSAD mají v regionech stále monopolní postavení. Povoláním fúze společností Icom Jihlava a ČSAD Pelhřimov ze strany ÚOHS bude pozitivně ovlivněna dopravní obslužnost dvou okresů.

Kvalita soutěžního prostředí na trzích **dálkových linek** je **dobrá**, zejména je to vidět na lince Praha - Brno, kde si vzájemně konkurují několik provozovatelů (ČEBUS, Český národní expres, Tourbus, ČSAD Brno), kteří uplatňují různé ceny jízdenek. Soutěžní prostředí na trzích regionálních a místních linek **není uspokojivé**, avšak v roce 1996 byly učiněny kroky k vytvoření podmínek umožňujících **malým autodopravcům reálnou existenci**. Například v prosinci 1996 byla pozměněna **kritéria pro rozdělování státních dotací** na udržení základní dopravní obslužnosti v okresech. Jedná se o jednotný a systémový přístup k rozdělení dotace podle kombinovaného klíče, který je výsledkem průměrů tří kritérií (oproti dvěma v předchozím období). Uvedený systémový krok by měl přispět k **utlumení neatraktivnosti tohoto odvětví** jakožto podnikatelské aktivity (regulované ceny, regulační zásahy pro vstup do odvětví - udělování licence) a vytvořit podmínky pro rozvoj konkurence. V současné době je někdy skutečně zaznamenán razantní vstup nových subjektů, kteří chtějí řešit dosavadní absenci některých spojů v odlehlých regionech (např. Boskovice). Rovněž je zaznamenána snaha některých měst a obcí o rozbití monopolu ČSAD tím, že by získaly majetkové podíly v těchto společnostech. (Získání podílu v ČSAD Ostrava chce např. město Šumperk, monopol ČSAD Plzeň se snaží prolomit starostové měst a obcí na Karlovarsku). ÚOHS zahájil v roce 1996 správní řízení o zjištění, zda jednání společnosti ČSAD Plzeň při poskytování služeb provozovatelům autobusové dopravy v prostoru Centrálního autobusového nádraží v Plzni za nestejných podmínek, je zneužitím dominantního postavení. ÚOHS **prokázal vyžadování vyšší ceny za použití odjezdového stání** dopravci z Centrum Tournu, kvalifikoval toto jednání jako **porušení ZOHS** a uložil společnosti ČSAD Plzeň **pokutu ve výši 100 000,- Kč**. V roce

1996 úřad povolil spojení podniků ICOM transport Jihlava a ČSAD Pelhřimov zejména s přihlédnutím ke skutečnosti, že v oblasti stávajícího průniku obou společností budou **zrušeny paralelní autobusové linky, budou docíleny úspory v nákladech, což ve svém důsledku bude znamenat nižší nároky na finanční příspěvky státu a obcí.** Rovněž spotřebitel (cestující) pocítí změnu v tom, že **cena jízdného nebude růst, resp. poroste pomaleji.**

- **Železniční doprava**

Vláda v minulých letech vyjádřila vůli ponechat prozatím České dráhy jako jeden celek ve státních rukou a převzít nejméně po dobu restrukturalizace železnice garanci nad tímto procesem. V současné době jsou ukončeny nebo se ukončují koncepční studie, které mají stanovit, jakým způsobem bude stát ovlivňovat konkrétní druhy dopravy a jak bude přispívat na jejich rozvoj a jaké budou jejich vzájemné vztahy. V roce 1996 ÚOHS zahájil správní řízení s cílem zjištění, zda **některé části smlouvy o sdružení českých firem pro modernizaci železničních koridorů, uzavřené mezi Železničním stavitelstvím Brno, Metrostavem Praha, Železničním stavitelstvím Praha, AŽD s.r.o. Praha, Elektrizační železnic Praha, JPS Praha a Koridorem a.s. Brno, mohou vést k narušení hospodářské soutěže.** Po prozkoumání věci ve všech souvislostech nebylo shledáno porušení ZOHS a řízení bylo zastaveno.

- **Nákladní automobilová doprava**

Až 18 tisíc kamiónů přepravuje zboží do zahraničí.

V oblasti nákladní automobilové dopravy působí **na trhu celá řada subjektů**, ať již zcela nových nebo subjektů, které vznikly privatizací původního státního podniku ČSAD. V ČR je vydáno cca 9900 koncesních listin pro mezinárodní silniční nákladní dopravu což podle statistik živnostenských úřadů představovalo v roce 1996 asi 31 000 vozidel různé tonáže. Některé firmy rychle obnovují autoprovoz (např. jihlavský ICOM zakoupil 400 kusů nejmodernějšího modelu značky DAF). Čeští autodopavci jsou konkurenceschopní maďarským či slovenským dopravcům. Někteří z dopravců jsou sdruženi v zájmovém sdružení ČESMAD. V roce 1996 vedl ÚOHS s tímto sdružením **správní řízení**, ve kterém zkoumal, zda tím, že **sdružení Česmad zavedlo výhodnější podmínky pro poskytování karnetů TIR pro své členy, porušilo zákon na ochranu hospodářské soutěže.** Rozhodnutí předsedy ÚOHS neshledalo uvedené jednání za porušení ZOHS z důvodu, že schválení stanov sdružení ČESMAD nijak neovlivnilo soutěžní prostředí a že na členství v ČESMADU **není právní nárok. Soutěžní prostředí nákladní automobilové dopravy lze hodnotit jako dobré.**

5.2.3 Poštovní služby

527 automatizovaných poštovních přepážek zavedených ke konci roku 1996 zajišťuje až 70 % produkce České pošty. EU nebude nutit členské země k větší soutěži v poštovních službách před rokem 2003.

Zákon o poštách č. 222/1946 Sb., zaručuje obyvatelstvu univerzálnost a rovnost poštovních služeb. Monopolní postavení České pošty na přepravu listovních zásilek je dáno tímto zákonem tzv. poštovní výhradou. Přeprava listovních zásilek, na níž má monopol, zajistí cca 20 % příjmů České pošty. S.p. Pošta je povinna přijímat, přepravovat a dodávat balíkové

zásilký a letáky, ale tyto služby zabezpečují i jiné firmy, i když v podstatě nezákonně. Spory, které vede Česká pošta s takovými firmami se odvíjí z právního výkladu zákona ze strany těchto firem, které tvrdí, že na území obce může podnik, který v obci sídlí, doručovat zásilký i jinak (např. realizace doručování některých zásilek SPT Telecomu, firmou OLBO). V roce 1996 byla dokončena řada investičních akcí na opravu pošt a tímto bylo již uvedeno do vyhovujícího stavu přes 2 600 pošt z celkového počtu 3 500. Původně zvažovaná redukce poštovních úřadů by neměla proběhnout zejména z důvodu využití **komparativní výhody České pošty** (hustá síť) při podchycení dynamiky rozběhu **bankovních služeb**. V roce 1996 Česká pošta začala s inovací systému platebního styku, vytváří se nová datová síť a zavádí se sledování vybraných balíkových zásilek pomocí čárového kódu. Lze konstatovat, že mimo zákonem uděleného monopolu na přepravu listovních zásilek, Česká pošta začíná zabezpečovat ve větším rozsahu služby, kterým lze konkurovat. EU ponechává volnost členským zemím při rozhodování o rychlosti liberalizace poštovních služeb na národní úrovni. Podle směrnice z roku 1996 přeprava listovních zásilek by se měla liberalizovat až po roce 2003. V roce 1996 ÚOHS svým zásahem dosáhl změny podmínek, které Česká pošta uplatňovala při povolování bezhotovostního způsobu úhrady poštovního zákazníkům, kteří odesílali pravidelně velké množství zásilek.

5.2.4 Farmaceutický průmysl

- Výroba léčiv

39 % spotřebovaných léků v roce 1996 bylo domácí produkce.

Největšími výrobci léčiv v ČR jsou Léčiva Praha, Lachema Brno, Galena, Spofa Farmakon Olomouc, Chemofarma Ústí n. Labem, Medikamenta a Infusia Hořatev. Léčiva vyráběná českými farmaceutickými společnostmi se na trhu léčiv podílela cca 500 léčebnými přípravky v ČR registrovaných léků. České podniky jsou podrobeny velkému tlaku zahraniční konkurence, přesto si však v některých skupinách a druzích léků **podržely dominantní postavení** na trhu. Přibližně **39 % spotřebovaných léků** bylo domácí produkce. Soutěžní prostředí je **dobré**, proti roku 1995 nedošlo k výrazné změně. V roce 1996 ÚOHS **povolil spojení** soutěžitelů Bristol - Myers Squibb Comp. a Pharmavit Praha a to zejména s přihlédnutím ke skutečnosti, že společnost Bristol je celosvětově považována za průkopníka ve **vývoji a testování nových léčiv** a k jejím možnostem financovat **drahý výzkum**.

- Distribuce léčiv

Nejvýznamnější distribuční firmy léčiv měly v roce 1996 57 % podíl na trhu.

Na relevantním trhu distribuce léčiv došlo v roce 1996 oproti roku 1993 ke **zvýšení koncentrace trhu**. Z původního počtu 320 distributorů léčiv má v současnosti oprávnění 235, z toho **aktivních je 162**. Výrazněji se prosadilo **10 společností**, z nichž **3 nejvýznamnější mají 57 % podíl** na relevantním trhu. Dále působí na trhu 22 firem s podílem menším než 1 %. Soutěžní prostředí se oproti předchozím letům mírně zhoršilo, přesto lze uvedený trh hodnotit jako **dobrý**.

5.2.5 Strojírenství

- **Automobilový průmysl**

- osobní automobily střední třídy

V roce 1996 se podíl dovezených ojetých automobilů snížil o 8 %, naopak podíl dovezených automobilů Svazem dovozců automobilů se zvýšil o 10 %.

Obchodní tah firmy Opel ke konci roku 1995, spočívající v razantním snížení ceny modelu Corsa na 235 tisíc Kč a za podpory masivní reklamy, donutil v roce 1996 ostatní dovozce cizích značek k obdobnému opatření. Tím vznikla nabídka několika značek automobilů ve **třídě malých vozidel** (Fiat Punto, Renault Twingo, VW Polo) za ceny srovnatelné s prodejními cenami domácího automobilu **Škoda Felicia**. Tato skutečnost měla vliv i na strukturu poptávky: již **ne tak obrovský cenový rozdíl** mezi malými automobily a automobily středních tříd se stal rozhodujícím faktorem při rozhodování o koupi vozidla se silnějším motorem, resp. vedl k **posílení skupiny zákazníků preferujících silnější a pohodlnější vůz**. Při nákupech vozů středních tříd zůstávají zákazníci věrní „své značce“ domácího výrobce. Lze tedy konstatovat, že kvalita soutěžního prostředí na trhu osobních automobilů středních tříd se v roce 1996 **zlepšila**. I když cenová „válka“ v kategorii malých vozů vyčerpala jednotlivé importéry, lze očekávat další konkurenční boj o získání zákazníka ve vyšších motorových třídách. Např. jihokorejští výrobci nabízejí v sousedních zemích čtyřleté záruky na své vozy; někteří japonští dovozci hradí pojištění svých značek prodávaných v zemích EU. V roce 1996 bylo rovněž dovezeno cca 135 tis. ojetých vozů, jejichž průměrná deklarovaná celní hodnota byla nižší než 30 tisíc Kč.

Represivní opatření úřadu v roce 1996 souvisí s prokázáním **zneužití dominantního postavení** společnosti Automobiles Peugeot (aplikace rozdílných cenových sazeb za obdobné služby). Toto rozhodnutí nabylo právní moci.

- motocykly

Dovoz 17 značek představuje 74 % podíl na trhu.

V roce 1996 působily v ČR **tři firmy** vyrábějící motocykly - Jawa, Týnec nad Sázavou, ČZ Cagiva, Strakonice a Motor Jikov (malé motocykly zn. Dandy). **Tržní podíl tuzemských výrobců** na trhu činí **cca 26 %**. Více než 50 % výrobků Jawy a ČZ Cagivy jsou vyváženy. Tuzemský trh je dále zásobován výrobky 17 značek (74 % trhu). Dovoz se uskutečňuje prostřednictvím oficiálních dovozců nebo individuálně. Největší podíly na dovozu motocyklu do objemu 50 cm³ mají značky Babeta a Manet/ Korado, v menším množství jsou dováženy značky Riga a Cagiva. U motocyklů objemů nad 50 cm³ mají největší podíly Yamaha, Cagiva a Honda. Prodej motocyklů tuzemských je zabezpečován **značkovými prodejními** výrobců nebo vlastními dealery, u dovozců se prodej realizuje většinou v dealerských sítích. Trh motocyklů objemů nad 50 cm³ je **středně koncentrovaný**. Bariérou pro vstup nových soutěžitelů na trh je středně vysoká fondová náročnost pro vybudování nové továrny. Trh je značně ovlivňován inovační dynamikou odvětví, zejména **designu motocyklu**. Poptávka po motocyklech objemů nad 50 cm³ je ovlivňována cenou jednotlivých značek, (danou výší technické úrovně strojů, dále pak sítí prodejných a servisních míst). V roce 1996 ÚOHS

zahájil správní řízení ve věci návrhu o povolení spojení podniků **Jawa Týnec n. Sázavou a Jihostroj Velešín**. Po prozkoumání všech skutečností úřad spojení povolil zejména z důvodu **zvýšení výroby motocyklu Jawa, modernizace výroby a využití stávající obchodní sítě v zahraničí pro prodej výrobků**.

– nákladní automobily

V roce 1996 vyrobila Škoda Liaz pouze 1 000 vozů. O polovinu méně vozů, než se předpokládalo, vyrobila rovněž Tatra Kopřivnice a Daewoo Avia.

V roce 1996 **klesl prodej** nákladních vozů tuzemských výrobců oproti roku 1995 o **12,7 %**. Realizace prodeje jednotlivých výrobců v tuzemsku byl následovný : Daewoo Avia 2 877 ks, Liaz 613 ks, Tatra 341 ks, Praga 57 ks a Ross 170 ks. Nové dovezené nákladní automobily, zejména značky DAF, MAN, Volvo a IVECO, jsou **cenově** podstatně dražší než české nákladní automobily, na druhé straně **sílí tendence dovážet ojetá vozidla**. Příčinou poklesu výroby je snížení exportu, zapříčiněné zejména ztrátou východních trhů. Škoda Liaz začala s prováděním výrobní restrukturalizace a rozšířením spektra dodávaných vozidel vč. orientace na výrobu třídy středních nákladních automobilů. Škoda Liaz začala vyrábět desetitunové vozy ve spolupráci s rakouskou firmou Steyr a uzavřela smlouvu o smlouvě o spolupráci s americkou firmou Navistar. Dochází ke **specializaci v odvětví** (Škoda Liaz bude vyrábět především silniční vozy a Tatra automobily pro těžkou terénní přepravu) a **unifikaci** (společná kabina a společné prvky převodovky pro Tatra a Škodu Liaz). Firma Ross je zaměřena na výrobu speciálních terénních automobilů nižší tonáže na **přání zákazníka**. Lze konstatovat, že vzhledem k rozdílným typům a nosnosti vozů si tuzemští výrobci nákladních automobilů vzájemně příliš nekonkurují. Zákazníci mají však **další** možnost výběru a to buď i z dražších dovezených značek automobilů nebo koupě ojetého nákladního vozu (pozn. vůz se považuje za ojetý, pokud je v provozu alespoň 160 dní). V roce 1996 ÚOHS zahájil na návrh Avia a.s. **správní řízení ve věci povolení spojení podniků Avia a Daewoo**. Úřad po zvážení všech skutečností dospěl k závěru, že hospodářské výhody, jež spojení přinese převažují nad újmou z předpokládané koncentrace a fúzi povolil.

– zemědělské traktory nové s výkonem motoru od 18 kW do 90 kW

Prodej traktorů se zvyšuje, počet dealerů klesá (ze 40 v r. 1994 na 31 v roce 1996).

Na trhu zemědělských traktorů uvedené výkonové třídy motoru působí dva výrobci - **Zetor Brno** (tržní podíl cca 80 %) a **Wikov - Slavia** (do konce roku 1995 Agrostroj Prostějov, tržní podíl v roce 1996 cca 10 %), zbytek tvoří dovoz značkových traktorů. Dovozy jsou **Motokov Praha** (traktory značky CASE); **Agroklas, Slavkov u Brna** (Fendt), **Agrotec Hustopeče** (značky New Holland) **Strom, s.r.o. Praha** (značky John Deer), **AVOS Traktor, s.r.o. Modřice** (ZTS Martin), **Triga CS** (ZTS Hřiňová). Na dovozech mají podíl i zastoupení firmy **Messey Ferguson** a firma **Praneba** (Lamborghini). Podíl prodeje zahraničních značkových traktorů ve výkonových třídách 18-90 kW má od roku 1994 **klesající tendenci**, neboť cena výrobků je vysoká. V roce 1996 došlo k omezení dovozu traktorů ze zemí bývalého SSSR z důvodu neúměrného zvyšování cen jednotlivých typů traktorů. Zetor Brno si v roce 1996 upevnil své postavení na trhu. Pro tuzemský trh zabezpečuje prodej **vlastní dealerskou sítí**, pokrývající celé území ČR. Od roku 1994 se prodej traktorů zvyšuje, avšak klesá počet autorizovaných dealerů. Zetor Brno je orientován proexportně, cca 93 % prodeje tvoří vývoz. Trh zemědělských traktorů lze hodnotit jako **silně koncentrovaný**. Velké cenové rozdíly mezi tuzemskými a zahraničními výrobky nutí potenciální odběratele orientovat se na domácí

traktory. Zde je však jeden výrobce s vysokým dominantním postavením, který vlastní zavedenou distribuční síť. Vertikální propojení mezi výrobcem a sítí se stává velkou bariérou pro vstup na trh ostatním soutěžitelům.

- **Ofsetové tiskařské stroje**

Některé stroje zahraniční výroby dovážené jako použité, dosahují ceny nových tuzemských strojů.

V roce 1996 působili na relevantním trhu nových ofsetových tiskařských strojů pro archový tisk tři tuzemští výrobci: **Adamovské strojírný, Dobrušské strojírný** prostřednictvím společnosti GRAFITEC a **Grafostroj Cvikov**, zbytek je dovoz, realizovaný společnostmi **Grafitec, Bří Hennové, Heidelberg a Kloc**. Nabídku tuzemských výrobců na trhu tvoří ofsetové stroje v několika formátových řadách, jedno a více barvové za použití všech druhů papíru gramáže 30-350, dále stroje zn. Polly, zn. Rominat A3 a varianty sestavy Copyset. Reziduální složka na vymezeném relevantním trhu tvoří významný podíl, neboť pro dovoz ofsetových strojů neplatí žádná omezení, pouze splnění celní povinnosti. Fondová náročnost pro vstup nového soutěžitele na trh je vysoká a s velkým rizikem. Udržení se na trhu předpokládá aktivní inovační dynamiku. Porovnáním stavu na trhu v letech 1994 a 1995 s rokem 1996 lze zjistit **klesající tendenci dominantního postavení největšího výrobce v závislosti na objemu dovozu realizovaného tuzemskými podniky**. Relevantní trh ofsetových tiskařských strojů lze hodnotit jako **koncentrovaný**. Konkurenční prostředí **není vyvinuto** z důvodu významných kvalitativních rozdílů mezi domácími a zahraničními stroji a z toho vyplývajících **značných cenových rozdílů**.

- **Velkopřůměrové pletací stroje**

Trvalá stagnace poptávky v důsledku celkové recese textilního průmyslu.

Jediným tuzemským výrobcem velkopřůměrových pletacích strojů byla i v roce 1996 Zbrojovka Vsetín, holding, resp. její dceřinná společnost, **a.s. Zbrojovka Vsetín KM**. Výroba v posledních dvou letech je velmi ztrátová. Dalšími účastníky na relevantním trhu velkopřůměrových pletacích strojů jsou firmy zastupující zahraniční výrobce a to firma **Warimpex Praha (Meyer), Hemala KG-CS Brno (Terrot) a Hans Juergen Beck, Rožnov p. Radhoštěm (Orizio)**. Zastoupení výše uvedených firem na trhu ČR je sice od r. 1994, zatím však nebyl uskutečněn žádný dovoz **nových** pletacích strojů. Ve sledovaném období byl ale realizován omezený dovoz **reparovaných** velkopřůměrových pletacích strojů. Stroje jsou dováženy jednotlivými textilními podniky v závislosti na struktuře a objemu zakázek, resp. finančních možnostech firem. Zbrojovka Vsetín KM vlastní řadu patentů, které ovlivnily a ovlivňují vývoj oboru. Masivní dovoz textilních výrobků ze zemí východní Asie má vliv na soutěžní prostředí na trhu velkopřůměrových pletacích strojů. Dalším faktorem ovlivňujícím vývoj soutěžního prostředí je **cenová diferenciacce** mezi tuzemskými a zahraničními stroji, **možností jejich modernizace a provozní stabilita**. Relevantní trh velkopřůměrových pletacích strojů je posuzován z hlediska kvality konkurenčního prostředí jako trh **silně koncentrovaný**.

5.2.6 Hutnictví

Tři velké podniky v nichž probíhá rozsáhlá restrukturalizace a specializace. Trh ČR je soběstačný ze 75 % v tuzemských hutních výrobcích.

V polovině září 1996 schválila vláda projekt privatizace dvou největších hutních podniků v ČR - Nové huti a Vítkovice. Schválený privatizační model je významným posunem v přístupu k privatizaci. Restrukturalizaci Severomoravských hutí nebude řídit stát, ale manažerské společnosti, které v hutích budou moci získat až 16 % akcií za předem stanovených smluvních podmínek. Třinecké železářny již mají majoritního vlastníka v podobě společnosti Moravia Steel (51 %). ÚOHS **podpořil** uvedený způsob privatizace **formou manažerských smluv** pro Novou Huť a Vítkovice, které patří mezi strategické podniky českého průmyslu. Do působnosti ÚOHS patří povolení spojení podniků získáním akcií v případě **odkoupení 20 % akcií Třineckých železáren VSŽ Košice**. Restrukturalizace hutních podniků vede i k jejich specializaci - Třinecké hutě kladou důraz na výrobu dlouhých výrobků (kolejnice a dráty), Nová huť se zaměřuje na pásovou ocel, betonářské ocele a trubky, Vítkovice jsou tradičně úspěšné při výrobě poloskládaných hřídelů do lodních motorů. Tato skutečnost znamená **vznik monopolního postavení** pro uvedené výrobky, resp. povinnost hutních podniků nahlásit takové postavení ÚOHS. Z hlediska ochrany hospodářské soutěže jde o **silně koncentrovaný trh**.

5.2.7 Trh hliníkových profilů

Ceny dovážených substituovatelných výrobků jsou stále dražší.

Jediným výrobcem hliníkových profilů v ČR je Aluminium Děčín, s.r.o. Je monopolním dodavatelem hliníkových trubek a dynamopasů a dominantním dodavatelem hliníkových tyčí, slitinových profilů, drátů, slitinových trubek a sběrnic. Poptávka na trhu je částečně kryta dovozem zejména ze Slovenska, **ceny dovážených obdobných výrobků jsou zatím vyšší**. V průběhu roku 1996 nedošlo na trhu hliníkových profilů k **výrazné změně** soutěžního prostředí, které zůstává nerozvinuté. V roce 1996 **zrušil předseda ÚOHS rozhodnutí 1. instančního orgánu** ve věci zneužití dominantního postavení Aluminium Děčín, s.r.o na trhu polotovarů hliníku a jeho slitin a vrátil případ k novému projednání a rozhodnutí. Při novém šetření nebylo zneužití dominantního postavení zjištěno. Řízení bylo zastaveno.

5.2.8 Pevná paliva

Distribuce hnědého uhlí: Útlum těžby společností neohrozil distribuci.

Na trhu **distribuce hnědého uhlí nedošlo v roce 1996 k výrazným změnám**. Proces restrukturalizace těžby probíhal i v minulém roce a bude pokračovat až do roku 1998. V akciových společnostech je stále většinovým vlastníkem stát (cca 50 % podíl). V oblasti **Severočeské hnědouhelné pánve** se těžbou, úpravou a prodejem hnědého uhlí v ČR pro velkospotřebitele a prostřednictvím velkoobchodních prodejců do maloobchodu **zabývají 3 společnosti**. **Dovoz hnědého uhlí činil cca 1 % z celkových dodávek** a podílelo se na něm **11 dovozců**. Na dovoz uhlí je udělována neautomatická licence, kterou vydává MPO a může účinně regulovat dovoz uhlí do ČR. Z hlediska ochrany hospodářské soutěže se jedná o **koncentrovaný trh** s vysokou náročností pro vstup potenciálních soutěžitelů na trh. V roce 1996 společnost Sokolovská uhelná spustila paroplynovou elektrárnu o výkonu 2x200 megawatt, pro jejíž provoz používá uhlí z vlastní těžby. V roce 1996 tato společnost, která je jediným výrobcem briket v republice, výrazně omezila jejich prodej tuzemským distributorům. K přihlédnutím k možnostem nabídky hnědého uhlí **neměly uvedené skutečnosti vliv na trh distribuce hnědého uhlí**. V roce 1996 ÚOHS zahájil správní řízení

ve věci možného zneužití dominantního postavení Mosteckou uhelnou společností. Řízení bylo zastaveno z důvodu neprokázání dominantního postavení na vymezeném relevantním trhu. ÚOHS povolil v loňském roce spojení podniků Rekultivační výstavba Most a.s. a Severočeské doly a.s., při kterém došlo ke koupi 14 % podílu základního jmění Rekultivační výstavby Most společností Severočeské doly.

5.2.9 Průmysl stavebních hmot

Kapitálové spojení českých cementáren se zahraničními investory umožňuje čelit silnému celoevropskému trendu koncentrace cementářství.

I v roce 1996 byly v tomto odvětví vloženy velké investice do nových technologií, umožňujících snižování výrobních nákladů a zabezpečujících ochranu životního prostředí. Konkurenční tlak zahraničních výrobců cementu - zejména ze Slovenska, nutí české výrobce neustále zvyšovat kvalitu výrobku a vyvíjet nové výrobky jako speciální cementy pro výstavbu dálnic, siranovzdorné cementy a cementy s velmi vysokou pevností. V některých případech dochází i k diverzifikaci výroby. Například ostravský Cemos, vzhledem k nepříznivému vývoji spotřeby cementu v ostravské aglomeraci, snížil výrobu cementu, kompenzuje to však prodejem dalších produktů jako suchá granulovaná struska a velmi jemně mletá granulovaná struska. Cementárny a vápenky Mokrá vyrábějí kromě cementu také suché omítkové směsi a vápno. Obecně lze konstatovat, že cementárny se dobře přizpůsobují novým podmínkám a jejich **konkurenceschopnost se zlepšuje**. Cementárny se výrazně orientují na export (v průměru cca 30 %), převážně do Německa a Rakouska. Prodej cementu na domácím trhu vykazuje rovněž mírnou vzrůstající tendenci (např. 4 % u Cementu Hranice). Analýza ÚOHS ukazuje na některé specifické změny ve struktuře odvětví - **největší české cementárny jako Mokrá, Cement Hranice a Cement Bohemia zvyšují kapacity a působí globálně** (prodej na celém území), **malé cementárny se uplatní na regionálních trzích** (ostravský Cemos) a **střední cementárny se slučují** (Královodvorská cementárna, Pragocement a obchodní organizace Cement Bohemia se sloučily do Cement Bohemia Praha). V jiných případech **vstupují kapitálově** do cementáren zahraniční subjekty (vstup společnosti Dyckerhoff Zement do Cementárny Hranice). Na trhu maltových směsí v roce 1996 představila a.s. Calofrig Borovany rozsáhlý podnikatelský záměr na výrobu suché omítkové směsi. V současné době se dokončuje výstavba nového závodu v Ostravě - Studénce, staví se obdobný závod v Praze Čakovicích a připravuje se stavba v Kaznějově u Plzně. Do tří let bude tímto na domácím trhu nabídnuto cca 500 tisíc tun těchto směsí ročně, čímž by byla pokryta asi polovina poptávky. Soutěžní prostředí v odvětví stavebních hmot lze hodnotit jako **dobré**. Na trhu stavebních hmot lze očekávat v důsledku připravované investiční výstavby další pozitivní vývoj soutěžního prostředí. Rozšíření nabídkové části trhu je předpokládáno zejména v oboru **zdicích stavebních materiálů**, kde mají být postupně realizovány záměry některých producentů **energósádry**.

5.2.10 Stavebnictví

Silný konkurenční boj na trhu stavebních prací. Firmy, které zaměstnávají více než tisíc lidí, ovládají 23 % trhu.

V roce 1996 se stále častěji prosazovaly na trhu především kapitálově silné stavební společnosti. Lze zaznamenat trend, kdy větší stavební společnosti pohlcují menší a snaží se zákazníkům předložit co nejúplnější nabídku služeb. Např. největší akvizicí Inženýrských a průmyslových staveb Praha byla investice do **Železničního stavitelství Praha**. Vojenské

stavby koupily počátkem roku 1996 majoritní podíl v Hutních montážích Ostrava, URS Praha a téměř 50 % podíl v ostravském Ingstavu. Je možné anticipovat, že **koncentrace ve stavebnictví bude dále pokračovat** a že omezený počet firem obsadí významný podíl na trhu stavebních prací. V současné době lze hodnotit soutěžní prostředí na trhu stavebních prací jako **dobré**.

5.2.11 Elektrotechnika

Vysoká otevřenost trhu s elektrotechnickými výrobky.

Charakteristickým rysem elektrotechnického průmyslu je naprostá liberalizace trhu s elektrotechnickými výrobky, mezinárodní dělba práce v odvětví a významný podíl subdodavatelské výroby. To způsobuje relativně nízký podíl tuzemských výrobků na krytí potřeb v ČR (pohybuje se okolo 35 %). Trh je **velmi dynamický** - v roce 1996 byl na jedné straně **vyhlášen konkurs** pro TVC Rožnov, na druhé straně zaznamenán **prudký vzestup** společnosti Tesla Television na trhu s televizními přijímači (cca 25 % podíl na trhu). Rovněž největší výrobce elektrospotřebičů pro domácnost ETA Hlinsko dosáhl v roce 1996 cca 50 % podílu na relevantním trhu elektrických vysavačů a byl velkým konkurentem firmám Rowenta a AEG. V elektrotechnické výrobě se očekává další pokračování růstu (12 až 16 % meziroční přírůstek produkce). Uvedený trh lze hodnotit jako **dokonale konkurenční**.

5.2.12 Kably

Cílem společnosti Kablo Kladno je stát se výrobcem evropského významu.

V roce 1996 působili v ČR na trhu kabelů **3 významní výrobci** - Kablo Kladno (tržní podíl na úrovni 30 %), Pražská kabelovna a Kablo Elektro včetně Kabla Velké Meziříčí. Dále byl realizován prodej výrobků dovezených z Kabla Bratislavy. Výrobní sortiment Kabla Kladno je kvalitativně diverzifikován. Nejvíce jsou vyráběny celoplastové kabely s hliníkovými a měděnými jádry. V roce 1996 se začalo s výrobou silového kabelu se zesítěnou polyetylenovou izolací, jež nahradila produkci kabelů s papírovou izolací a olověným pláštěm. V roce 1994 do společnosti vstoupil **silný zahraniční partner**, který otevřel možnost exportu do zemí EU. Firma prošla silnou investiční výstavbou. Z hlediska ochrany hospodářské soutěže lze hodnotit trh kabelů jako **středně koncentrovaný**.

5.2.13 Sklářský průmysl

Tradičně exportní odvětví s aktivní obchodní bilancí.

Jde o dynamické rozvíjející se odvětví s pozvolna rostoucím podílem na vývozu českého zpracovatelského průmyslu. Dlouhá tradice sklářství má základ v dostatku domácích surovin a v pracovnících, u nichž se výrobní znalosti předávají z generace na generaci. Crystalex Nový Bor je tuzemskou firmou s dominantním postavením ve výrobě domácího užitkového skla. V roce 1996 Crystalex vykázal čistý zisk ve výši cca 60 mil. Kč. Ve světě většinou platí, že země, které jsou silnými vývozci v oblasti skla, jsou **zároveň i největším dovozcem těchto komodit**. Z hlediska ochrany hospodářské soutěže jde tedy o **otevřený a dobře strukturovaný trh** s velkou nabídkou domácích a zahraničních výrobků v různých cenových kategoriích. Sklářský průmysl rychle reaguje na poptávku a je schopen vytvářet náhradní výrobní programy (např. při poklesu zájmu o bižuterii ve světě z důvodu vlivu konkurence z Dálného východu, se čeští výrobci zaměřili na výrobu vánočních ozdob). Sklářský průmysl

si zachoval konkurenceschopnost, přestože z některých materiálů MPO vyplývá, že toto průmyslové odvětví zaměstnává dvakrát více lidí, než je obvyklé v jiných zemích. V roce 1996 ÚOHS posoudil smlouvu o výrobě, dodávkách a prodeji rokajlových trubiček a finálního rokajlu uzavřenou mezi společnostmi ORNELA a Jizerské sklo jako **dohodu narušující soutěž (kartelovou dohodu)** neboť některé části smlouvy obsahovaly ujednání, která vedou a současně i v budoucnu mohou vést k narušení hospodářské soutěže na příslušném relevantním trhu. Za porušení zákona na ochranu hospodářské soutěže byla společnosti ORNELA uložena pokuta ve výši 50 000,- Kč a společnosti Jizerské sklo a.s. pokuta 20 000,- Kč. V roce 1996 ÚOHS obdržel žádost o udělení povolení spojení podniků podanou Sklo Unionem Teplice a Harvardským průmyslovým holdingem. Po přezkoumání všech skutečností ve správním řízení ÚOHS zjistil, že návrh účastníků řízení nenaplnuje skutkovou podstatu ustanovení § 8 ZOHS - spojování podniků a z tohoto důvodu vydal rozhodnutí, že uvedený návrh nepodléhá povolení úřadu. Soutěžní prostředí v odvětví lze hodnotit jako **velmi dobré**. Souvisí to i se skutečností, že odvětví bylo téměř úplně privatizováno (celkový podíl FNM v odvětví nepřesahuje v současné době 10 %).

5.2.14 Celulozo-papírenský průmysl

Celosvětová odbytová krize dopadla i na domácí podniky. Spotřeba papíru citlivě reaguje na růst HDP.

Po výrazném oživení poptávky v roce 1995, kdy podniky celulozo-papírenského průmyslu dosáhly rekordní zisky, většina z nich v roce 1996 měla ztráty. Vysoké ztráty jsou důsledkem odbytové krize, při níž **poklesly ceny buničiny** na světových trzích zhruba o 44 %. Odborné studie předpokládají opětovné oživení trhu až ke konci roku 1997. Velcí tuzemští výrobci buničiny a papíru se snaží udržet si postavení na trhu **zvyšováním produktivity** a orientací na **hlavní výrobní programy**. V roce 1996 např. opustila společnost Sepap čtvrtina pracovníků (600 lidí) a Sepap realizoval rozhodující část investic ze svého strategického programu v hodnotě cca 2 mld. Kč, směřující do výrobních zařízení. Z hlediska ochrany hospodářské soutěže byla v roce 1996 zaznamenána dvě spojení podniků, kdy jeden podnik získal kontrolu nad jiným podnikem **formou nabytí akcií**. Jednalo se o fúze mezi Olšanskými papírnami a společností Morpa (nákup 51 % akcií Olšanských papíren) a kapitálový vstup Biocelu do Jihočeských papíren, když Biocel skoupil 45 % akcií papíren. Uvedená spojení podniků v roce 1996 jsou **projevem majetkového propojování subjektů, jež je typické v prostředí ustalujících se vlastnických vztahů standardní ekonomiky (významný podíl spojení podniků mezi českými subjekty)**. ÚOHS konstatuje, že při kapitálovém propojení mezi Biocelem Paskov a Jihočeskými papírnami, nebyla dosud splněna povinnost soutěžitelů požádat úřad o udělení povolení ke spojení. Celulozo-papírenský průmysl představuje velmi **cyklické odvětví**. Poptávka po buničině je závislá na spotřebě papíru, která citlivě reaguje na růst HDP. Průměrný růst HDP ve světě, který je odhadován na 3 % ročně do roku 2 000, předurčuje **dlouhodobou poptávku** po papírenských výrobcích. Celulozo-papírenský průmysl ČR bude zřejmě ovlivňován **přírůstkem kapacit** v Asii a Jižní Americe. Dalším negativním faktorem je **možná substituce** levnější **eukalyptovou buničinou** nebo **recyklovaným papírem**. Z hlediska ochrany hospodářské soutěže lze konstatovat, že se jedná o trh s **dobrym konkurenčním prostředím**.

5.2.15 Nábytkářský průmysl

Pokles odbytu tuzemského nábytku. V roce 1993 působilo na trhu kolem 3 000 domácích firem³, v roce 1996 se tento počet snížil o 1 000 firem. Pouze 19 firem má více než 250 pracovníků.

Dva největší výrobci nábytku **Jitona Soběslav** a **Tusculum Rousínov** měli v roce 1996 téměř **20 %** na trhu. Těžkou odbytovou situací se některé firmy snaží řešit zvýšením exportu, který např. u výrobce židlí **Ton** z Bystřice pod Hostýnem činí cca 70 %. Jako jeden z faktorů, který by mohl vést ke snížení počtu drobných výrobců nábytku, je stávající resp. převládající způsob prodeje domácích výrobků z **rozšířené** produkce živnostníků. Na domácím trhu je v současné době více než 3 000 různých prodejců, kteří prodávají na několika čtverečných metrech. Zákazník si tedy nemůže vybrat z roztržštěné nabídky a jde jinam, kde na velké prodejní ploše učiní výběr potřebného výrobku. Z hlediska teorie ochrany hospodářské soutěže jde o zajímavý jev, kdy **dynamika rozvoje tržních struktur jednoho relevantního trhu (výroba nábytku) je ovlivněna vývojem na trhu patřícím do jiného hospodářského stupně (prodej nábytku)**. Analýza ÚOHS trhu prodeje nábytku ukázala, že aplikace modelu velkoplošného prodeje může vést k rychlému obsazení podstatné části trhu (zahraniční firmy **IKEA**, **ASKO**, **Europa Möbel** a několik dalších společností již získaly **20 % podíl** na obchodu s nábytkem, **přitom přes 90 %** prodávaného zboží těchto firem pochází od zahraničních výrobců. Obecně lze hodnotit konkurenční prostředí na trhu s nábytkem jako **velmi dobré**.

5.2.16 Dřevozpracující průmysl

Vyšší pořezová kapacita, než je produkce hmoty z ročních těžeb. V tomto průmyslu působí přes 28 000 subjektů - převážně jde o firmy s několika zaměstnanci.

V České republice je ročně vytěženo 10 - 11 mil. m³ dřeva. Pracemi v lese se vedle státního podniku **Lesy ČR** zabývá dalších více než **200 firem**. V odvětví působí **řada drobných a malých pilařských provozů**. Surové dříví lze vyvézt na základě vývozní licence, vývoz je limitovaný, zatímco dovoz omezen není. K slabším stránkám odvětví patří relativně nízká úroveň výrobních technologií, nedostatečný sortiment, pomalá reakce na požadavky zákazníka a slabá výzkumná a vývojová základna. Ke komparativním výhodám naopak patří zejména **soběstačnost v základní surovině (dřevní hmotě)**, příznivá zeměpisná poloha, dobrá úroveň pracovních sil a **poměrně nízká cenová hladina u polotovarů**. Struktura vývozu výrobků dřevozpracujícího průmyslu ukazuje na výrobky s nižším stupněm zpracování - řezivo, dřevařské polotovary, zatímco v dovozu vede zboží s vyšší přidanou hodnotou. Zájem zahraničního kapitálu o vstup do odvětví je nepatrný. Na druhé straně transformací dřevozpracujícího průmyslu, zejména privatizací státního vlastnictví a restitucemi byly vytvořeny **velmi dobré podmínky pro existenci soutěžního prostředí ve výrobě a následném zpracování dřeva v odpovídajícím sortimentu**. Z hlediska kvality soutěžního prostředí je předmětný trh posuzován jako **dobře strukturovaný a konkurenční**.

ÚOHS byl v roce 1996 požádán o povolení spojení 6 lesních společností (Lesy Mělník, Frýdlantská lesní, Lesna Liberec, Lesy Nižbor, Lesní společnost Ronov n. Doubravou a Polabské lesy Dymokury), a to zrušením posledních 5 společností bez likvidace a jejich

³ V registru ekonomických subjektů ČSÚ uvádí jako převládající činnost OKEČ 361 - výroba nábytku 6 371 firem, z toho právnických osob 576. Počet firem, které však skutečně na trhu působí je dle kvalifikovaného odhadu Asociace českých nábytkářů podstatně nižší a odpovídá počtu uvedenému v záhlaví této kapitoly.

sloučení se společností Lesy Mělník. Úřad spojení povolil, protože dospěl k závěru, že hospodářské výhody sloučení podniků budou **přínosem** jak pro **spotřebitele** (zákazníky), tak budou přínosem i z hlediska **veřejného zájmu**. Kladný dopad na spotřebitele (objednatele lesnických činností, tj. vlastníka lesa nebo jeho správce jako v případě s.p. Lesy ČR) lze spatřovat v **komplexnosti nabízených služeb** sloučené společnosti, ve zkvalitnění služeb, jejich větší operativnosti a ve zvýšení možného objemu poskytovaných služeb. Účastníci prokázali, že z **hlediska celospolečenských hospodářských výhod** dojde ke zvýšení operativnosti a **akceschopnosti** sloučeného podniku při **likvidaci kalamitních stavů v lesích** způsobených živelnými událostmi nebo škůdci. ÚOHS rovněž **povolil** v roce 1996 spojení Lesy Frýdek Místek a Beskydské lesy Jablunkov a schválil návrh na spojení mezi Lesní společností Jihomoravské lesy a Lesními společnostmi Bučovice a Náměšť nad Oslavou.

5.2.17 Potraviny a pochutiny

- **Maso**

Velkovýroba masa se koncentruje.

Trh s masem lze charakterizovat jako **trh s velkým počtem soutěžitelů (149)**, kde žádný subjekt nemá **dominantní postavení**. V roce 1996 byl i na tomto trhu zaznamenán trend určitého nárůstu koncentrace. Způsob, kterým se tak dělo lze obecně charakterizovat jako **založení holdingové společnosti**, která následně **nákupem akcií proniká majetkově do jednotlivých společností působících na daném trhu**. V této souvislosti je nutno uvést především aktivitu akciové společnosti **Satrapa**, která se stala významným akcionářem v sedmi společnostech, jejichž hlavním předmětem podnikání je zpracování masa a masných výrobků (jedná se o masokombináty Krahulčí, Polička, Studená, Hroznětín, Klatovy, Písnice a Planá). Činnost a.s. Satrapa byla předmětem šetření Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to z důvodu, zda se nejedná o spojení podniků ve smyslu § 8a zákona č. 63/1991 Sb., v platném znění. Výsledky šetření však **neprokázaly**, že jde o spojení podniků podle výše uvedeného ustanovení, neboť celkový podíl holdingu Satrapa, a.s. na trhu s masem se pohybuje kolem 23 %. Druhým velkým seskupením na trhu masa je společnost ZŘUD, a.s., což je sdružení, ve kterém figurují mimo jiné i tři masokombináty (Písek, Polička a Cheb). Taktéž v tomto případě se však nejedná o spojení podniků podle § 8 a ZOHS. V roce 1996 ÚOHS **nepovolil** spojení obchodní společnosti REC Mankovice a Veterinárního asanačního ústavu Tišice, ke kterému došlo tím, že společnost REC Mankovice nabytím části akcií společnosti VAÚ Tišice získala nad touto společností kontrolu ve smyslu zákona na ochranu hospodářské soutěže. Důvod k zamítnutí návrhu na spojení podniků Úřad spatřoval zejména v **posílení již existujícího kapitálového a personálního propojení společnosti REC Mankovice se společností Agris, s.r.o.**, která podniká na stejném trhu (bílkovinné moučky živočišného původu) a v existenci **významných bariér vstupu nových soutěžitelů** na trhy (veterinární asanace a bílkovinné moučky).

- **Mlékárenský průmysl:**

V roce 1996 pokračoval trend spojování mlékáren. Dochází ke kapitálovému propojení mlékáren a velkoobchodu nebo k získávání podílů dodavatelů na majetku mlékárny.

Na počátku transformace ekonomiky došlo k **atomizaci mlékárenského průmyslu**, kdy z původních sedmi národních (krajských) podniků vzniklo bez jakýchkoliv vzájemných vazeb 90 samostatných podniků s **velmi rozdílnou zpracovatelskou kapacitou** (největší Jihočeské

mlékárny a.s. zpracovávají denně 1,2 mil. litrů mléka). Zároveň vzniklo i několik **družstevních mlékáren**, které se zaměřují především na výrobu tekutého mléka a jogurtů a na zásobování nejbližšího okolí. V r. 1996 pokračoval **trend spojování mlékáren**, realizovaný především **formou zakládání společností holdingového typu**. Na trhu s mlékem byl zaznamenán vznik tří takových seskupení. Jedná se o skupinu Kovopetrol v níž jsou zapojeny mlékárny Pragolaktos, a.s., Trojská mlékárna, s.r.o., Kolínská mlékárna, a.s. Mlékárna Klatovy, a.s. a Mlékárna Mariánské Lázně, a.s. Dále je to holding První mlékárenská, s.r.o., ve kterém jsou mlékárny: Zamilk Choceň, s.r.o., Mlékárna Hlinsko, s.r.o. Jihlavské mlékárny, s.r.o., Mlékárna Olešnice a Litagro Litomyšl, s.r.o. Třetím seskupením mlékáren je a.s. Českomoravské mlékárny, kde jsou zastoupeny Prom, s.r.o., mlékárna Dvorec, Intermilk, s.r.o. Karlovy Vary, NET Kralovice, s.r.o., V.O.D.P. Plzeň, s.r.o., Ing. Vojtěch Zeman, provozovna mlékárna Horšovský Týn. **Vznik všech tří seskupení mlékáren byl ÚOHS sledován** v souvislosti s ustanovením § 8 a § 8a zákona č. 63/1991 Sb. o ochraně hospodářské soutěže (spojování podniků), avšak prozatím bylo konstatováno, že nejde o spojení, která podléhají povolení. V roce 1996 bylo rovněž zaznamenáno **kapitálové propojení Jihočeských mlékáren s velkoobchodními organizacemi** Primo Plus Praha, s.r.o. a KHV Praha. **Jaroměřská společnost MIKA**, výrobce tvrdých sýrů nabídnul v roce 1996 **novou emisi akcií svým dodavatelům** s tím, že během následujících let by měl podíl dodavatelů na majetku firmy dosáhnout cca 30 %. V roce 1996 se **začala zvyšovat spotřeba mléka a mléčných výrobků**. Je to první trvalejší trend po období let 1989 - 1993, kdy spotřeba mléka a mléčných výrobků výrazně poklesla (o téměř 27 %) především z důvodu podstatného zvýšení spotřebitelských cen mléka a mléčných výrobků. Došlo k nárůstu spotřeby sýrů a tvarohů, kysaných mléčných výrobků včetně jogurtů, naopak stagnuje spotřeba másla a spotřeba tekutého mléka. V roce 1996 ÚOHS zahájil správní řízení ve věci posouzení spojení podniků (koupě 30 % akcií společnosti OLMA společností Milkagro a koupě 20 % akcií společnosti OLMA Zemědělským družstvem Unčovice). ÚOHS spojení podniků povolil, i když dochází k vertikálnímu propojení podniků, protože po komplexním posouzení všech podkladů pro rozhodnutí dospěl k závěru, že hospodářské výhody ze spojení převažují nad újmou, která narušením soutěže může vzniknout.

• Pivo

Velké pivovarnické skupiny kapitálově pronikají do malých pivovarů. Významná orientace největších pivovarů na export.

V roce 1996 **nezískal žádný pivovar na trhu ČR dominantní postavení**. Nadále zůstal zachován vysoký podíl největších pivovarů na celkovém výstavu piva pro český trh - první tři největší pivovary (Plzeňský prazdroj, a.s., Pražské pivovary, a.s. a Radegast, a.s.) **mají dohromady 51 % podíl na trhu**. Britská společnost BASS, která již má majoritní podíl v Pražských pivovarech, a.s. oznámila **záměr zániku a.s. Pivovar Vratislavice a a.s. Ostravar**, v nichž rovněž získala kontrolní balík akcií a **sloučení těchto pivovarů s Pražskými pivovary a.s.** Vzhledem k tomu, že velikost uvedených pivovarů je taková, že nesplňují podmínky pro spojení podniků ve smyslu zákona o ochraně hospodářské soutěže, toto spojení nepodléhalo povolení ÚOHS. Společnost BASS také **postupně získala cca 33,5 % akcií Radegastu a.s.** ÚOHS **průběžně monitoruje vývoj majetkových podílů v pivovaru Radegast**. Při získávání kontroly nad tímto pivovarem ze strany BASSu by se jednalo o spojování podniků, které ve smyslu zákona může narušit hospodářskou soutěž a tím by podléhalo i povolení ÚOHS. Nedávno byl oznámen záměr a.s. Plzeňský Prazdroj ucházet se o strategický podíl v a.s. Jihočeské pivovary. Toto předpokládané spojení bude rovněž podléhat povolení ÚOHS. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže **bude podporovat návrh**

změny propočtu spotřební daně a to diferencovaným způsobem dle stupňovitosti piva, tzn. pevnou částkou vztaženou na hektolitr a na stupeň, což je princip blízký se praxí v zemích EU. ÚOHS má za to, že uvedené daňové zatížení dle stupňovitosti, může ve svém důsledku vést k **posílení soutěže mezi značkami** a rozšíření nabídky ve prospěch spotřebitele. V průběhu roku 1996 byl rovněž zaznamenán dekoncentrační vývoj ve skupině Moravskoslezské pivovary směřující k postupnému osamostatnění čtyř pivovarů. Od 1.2.1996 vznikla a.s. Pivovar Litovel, od 1.3.1996 a.s. Pivovar Zubr, Přerov a Pivovar Holba, Hanušovice, dále od 1.11.1996 Pivovar Zlatovar a.s. Opava. Společný podíl uvedených značek na výstavu piva pro trh ČR je však poměrně nízký. **I přes celkově zaznamenaný nárůst koncentrace na trhu piva zůstalo v roce 1996 zachováno dobré soutěžní prostředí.** V roce 1996 ÚOHS zahájil správní řízení ve věci posouzení, zda dohoda uzavřená mezi Plzeňským Prazdrojem a 41 velkodistributory finské vodky není dohodou narušující hospodářskou soutěž. Prvoinstanční orgán vydal rozhodnutí, ve kterém kvalifikoval smlouvu uzavřenou mezi uvedenými účastníky řízení v předmětné záležitosti jako dohodu narušující soutěž. Proti tomuto rozhodnutí byl podán rozklad a případ je v rozkladovém řízení.

5.2.18 Pojišťovnictví

Pojistný trh se dynamicky rozvíjí a konkurence v odvětví sílí. Předepsané pojistné se v roce 1996 zvýšilo oproti roku 1995 o 19,1 %.

V roce 1996 mělo 35 komerčních pojišťoven povolení k podnikání v odvětví. ÚOHS sledoval stav konkurenčního prostředí na trzích havarijního pojištění motorových vozidel soukromých osob a motorových vozidel podnikatelů, dále na trzích pojištění domácností, úrazového pojištění a životního pojištění. Česká pojišťovna má na pojistném trhu dominantní postavení (64,9 % tržní podíl). Prvních deset největších pojišťoven představuje 96,3 % pojistného trhu. V oblasti havarijního pojištění vozidel soukromých osob působilo v roce 1996 15 pojišťoven oproti 7 v roce 1995. I přes 100 % nárůst v počtu soutěžitelů na tomto pojistném segmentu, dvě nejsilnější pojišťovny - Česká pojišťovna a Allianz pojišťovna mají společně 74 % podíl. Obdobnou situaci lze zaznamenat na relevantním trhu havarijního pojištění motorových vozidel podnikatelů: 9 pojistných ústavů v roce 1995, 15 pojišťoven nabízejících toto pojištění v roce 1996, avšak jenom nejsilnější pojistný ústav má 70 % podíl na trhu. Nevyváženost struktury relevantního trhu (oligopolní struktura) je nejmarkantněji vidět na relevantním trhu pojištění domácnosti - Česká pojišťovna má na tomto trhu 75 % podíl, přestože tuto službu poskytovalo v roce 1996 16 společností (v roce 1995 11 pojišťoven). Analýzy ÚOHS ukazují, že sledované trhy lze charakterizovat jako trhy s **málo soutěžním prostředím, ovlivněné přetrvávajícím dominantním postavením České pojišťovny.** Nelze však přehlédnout silící tendence o zavedení konkurenčního prostředí v odvětví, způsobené stoupajícím počtem soutěžitelů a v průlomu výsadního postavení České pojišťovny - nejlépe je to možné ilustrovat na poklesu v postavení ČP na trhu havarijního pojištění v posledních 3 letech (91,3 % v roce 1994, 52 % v roce 1995 a 41 % v roce 1996). Ostatně samotný fakt o 19,1 % zvýšení předepsaného pojistného v roce 1996 a uzavření o 3 % více pojistných smluv staví pojišťovnictví mezi nejrychleji rostoucí odvětví, zaměstnávající více než 15 000 osob (celkově je odhadováno, že v pojišťovnictví a oborech na ně navazujících pracuje více než 45 000 lidí). Je rovněž nutné mít na zřeteli, že rozjezd nových pojišťoven vyžaduje čas k překlenutí počátečních potíží s finančním zatížením způsobeným investicemi potřebnými k zahájení činnosti. Vliv na konkurenční prostředí bezesporu má i vstup zahraničních pojistných ústavů, které přinášejí své know-how (např. poskytování speciální a komplexní nabídky pro cílové skupiny s vhodnou kombinací produktů, usnadnění procesu likvidace pojistných událostí, vzdělávání zprostředkovatelů, atd.). Z pohledu ochrany hospodářské

soutěže se jeví jako **nepřijatelný přetrvávající stav s vykonáváním služeb zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla jedním subjektem**. ÚOHS má za to, že **monopol povinného ručení pro jednu pojišťovnu neodpovídá tržním podmínkám**. V roce 1996 ÚOHS zahájil správní řízení ve věci zjištění možného porušení ZOHS Českou pojišťovnou, která uplatňovala rozdílné podmínky pro vystavení „zelené karty“, jež je mezinárodně platným dokladem o zákonném pojištění motorových vozidel, pro klienty, kteří mají u ČP uzavřené havarijní pojištění než pro ostatní žadatele. Po vyhodnocení všech skutečností úřad kvalifikoval takové jednání České pojišťovny jako zneužití dominantního postavení z důvodu, že Česká pojišťovna nabízela svým havarijně pojištěným klientům výhodu za státem svěřené a jí monopolně vykonávané služby zákonného pojištění tím, že jim vystavovala zelené karty bez poplatku a náklady na jejich vystavení hradila z pojistného smluvního havarijního pojištění motorových vozidel. Za porušení povinnosti ze ZOHS byla ČP uložena pokuta ve výši 1 000 000,-- Kč.

5.2.19 Bankovníctví

Čtyři banky mají výsadní postavení. Menší banky se snaží o vyplnění míst, které velké banky na trhu bankovních služeb nepokrývají.

Bankovní služby jsou do značné míry soustředěny ve čtyřech peněžních ústavech - v Komerční bance, a.s., zaujímající nejvýznamnější postavení mezi českými bankami v **poskytování úvěrů**, v České spořitelně, která si nadále udržuje nejvýraznější postavení v **přijímání vkladů**, v Československé obchodní bance a Investiční a Poštovní bance. **Touto koncentrací služeb do čtyř bank je ovlivněna kvalita soutěžního prostředí v oblasti bankovníctví**. Tržní podíly největších bank se postupně snižují, větší posun je patrný v oblasti vkladů. **Při přijímání vkladů lze vysledovat neustálý pokles tržního podílu České spořitelny** ve prospěch ostatních velkých bank. Snižuje se rovněž tržní podíl **Komerční banky v poskytování úvěrů**, zatímco u některých velkých bank dochází k jeho mírnému vzestupu. V roce 1996 docházelo k mírným přesunům částí tržních podílů mezi největšími bankami, české bankovníctví lze tedy i nadále považovat za **trh oligopolní konkurence - tedy málo soutěžní prostředí**. Malé a střední banky nemohou konkurovat největším peněžním ústavům. Jejich budoucí vývoj bude patrně podmiňován schopností nacházet a zaplňovat mezery na trhu bankovních služeb. V roce 1996 ÚOHS ve správním řízení povolil spojení Konsolidační banky Praha, s.p.ú a Prisko, a.s. ÚOHS dospěl k závěru, že spojení uvedených podniků přinese **posílení tlaku ze strany nového vlastníka na urychlené plnění aktivit společnosti Prisko, a.s.**

5.2.20 Taxislužby

Živnostenský úřad vydá téměř každému žadateli taxikářskou licenci.

V průběhu roku 1996 došlo k zásadnímu posunu v oblasti regulačních zásahů státu a obcí do odvětví taxislužeb, a to jak v oblasti vstupu do odvětví, tak v oblasti cen služeb. Protože trh taxislužeb je dostatečně rozvinutý, byla odejmuta obcím pravomoc stanovit maximální ceny taxislužeb. Tento krok je sice dosud provázen některými negativními průvodními jevy (zvýšený tlak na získání výhodných stanovišť), z hlediska soutěžního však představuje přínos v tom, že došlo k rozvrstvení cen podle **kvalitativní úrovně poskytovaných služeb**. Ze strany některých obcí byly vytvářeny překážky vstupu na trh, které **neměly oporu v příslušných právních předpisech** (např. záporná vyjádření k žádostem o vydání koncese z důvodů, že žadatel nemá trvalé bydliště v místě výkonu činnosti). ÚOHS **dosáhl zjednáni**

nápravy tak, že tyto neoprávněné zásahy obcí se již nevyskytují. Soutěžní prostředí na trhu taxislužeb je možné hodnotit jako dobré.

5.2.21 Sdělovací prostředky

Nutnost sjednocení postupů při posuzování některých faktorů ovlivňujících konkurenční prostředí na mediálním trhu.

Situace na trhu elektronických médií je dána odpovídajícím stavem vývoje započatým v roce 1989 a směřujícím k dosažení standardní úrovně charakteristické pro demokratické země. **Stále aktuální je problematika související s možným zneužitím vlivu médií na veřejné mínění, dále s neprůhledností vlastnických vztahů a propojováním médií.** Z tohoto důvodu probíhají diskuse k předmětným záležitostem. Lze konstatovat, že na rozdíl od západoevropských zemí je právní úprava mediálního trhu v ČR velmi rámcová, představovaná několika základními zákony a navíc některé oblasti nejsou dosud upraveny vůbec. Dalo by se dokonce říci, že regulace mediální sféry se opožděje za jejím vývojem, což může mít negativní dopad na stav soutěžního prostředí na mediálním trhu. ÚOHS již v minulosti upozorňoval na některé **faktory**, které mohou významným způsobem ovlivnit konkurenční prostředí v mediální sféře, resp. poukazoval na nutnost **sjednocení přístupů při posuzování jejich dopadů na hospodářskou soutěž.** Jde např. o problematiku tzv. „**křížového vlastnictví**“ v médiích, dále o potřebu **průhlednosti vlastnických vztahů** nebo přehodnocení stávajícího **modelu distribuce tisku.** V roce 1996 byl přijat zákon, umožňující zrušení určitých licencovaných podmínek a udělování licencí pro satelitní a kabelové vysílání bylo nahrazeno registrací. České televizi byly trvale určeny dva celoplošné vysílací okruhy a Českému rozhlasu byl v roce 1996 snížen časový limit povolených reklam na 0,2 %, přičemž bylo povoleno vysílací časy sčítat za všechny okruhy. Nutno podotknout, že jako **nástroje k budování a udržování kvalitního konkurenčního prostředí mají sloužit jednak ustanovení zákona o vysílání,** kdy má Rada pro rozhlasové a televizní vysílání ČR dbát při posuzování žádostí o licence, aby žádný z žadatelů nezískal dominantní postavení a **jednak nástroje jak takovému jevu zabránit, když se tak stane až po udělení licence.** Vzhledem k tomu, že zákon na ochranu hospodářské soutěže je formulován obecně, na média ho lze aplikovat velmi obtížně, a to pouze v jednoznačných případech, kdy dochází k protisoutěžnímu jednání nad rámec zákona o vysílání.

• Rozhlas

V roce 1996 provozovalo regionální a lokální rozhlasové vysílání 74 subjektů na základě licence.

Rozhlasové vysílání, které je méně náročné na zaváděcí náklady, vytvořilo **počtem subjektů, obsahem a rozsahem vysílání, zaměřeným na různé žánry a určité „cílové skupiny“** (např. určité věkové kategorie, příznivce určitého hudebního žánru) **dobré konkurenční prostředí.** K výrazným změnám oproti předcházejícímu roku nedošlo. Celoplošně vysílá ze zákona Český rozhlas (Regina, Vltava, ČRo 1, ČRo 2) a dále Frekvence 1, Rádio Alfa a Svobodná Evropa na základě licence.

- **Televize**

Při spojování mediálních subjektů nelze podceňovat váhu reklamního trhu.

V roce 1996 zabezpečovala celoplošné vysílání veřejnoprávní ČT na dvou vysílacích okruzích, dále na základě udělené licence CNTS Nova a FTV Premiéra. FTV Premiéra však - i přes přidělení dalších kmitočtů v loňském roce - ještě nepokrývá celé území republiky. Licencí k regionálnímu vysílání je uděleno celkem šest, licencí pro lokální vysílání 49. V praxi to znamená, že toto vysílání je šířeno pouze po určitou, předem stanovenou dobu, ve zbývajícím čase je šířen program FTV Premiéra v souladu s vlastní licencí a kmitočtovými přiděly. V uplynulém roce byly v souladu se zákonem č. 301/95 Sb. o provozování R a TV vysílání a dalších, podány čtyři přihlášky na registraci šíření televizního signálu **prostřednictvím satelitu**, kterým bylo Radou ČR pro rozhlasové a televizní vysílání vyhověno. Uvedený zákon rovněž stanovil nový postup pro vstup kabelových televizí na trh a sice získáním oprávnění k vysílání **registrací** místo dosavadního způsobu udělování **licence**. Některé subjekty již registrační přihlášku nepodaly, což je hlavní příčina poklesu počtu oprávněných kabelových společností působících na trhu v roce 1996 (snížení z 66 na 59). Dalších devět subjektů přenášejících kabelovou televizi v systému MMDS působí i nadále na základě udělené licence. Přestože přijetí zákona č. 301/95 Sb. mělo přispět k větší liberalizaci při vstupu subjektů v oblasti satelitního a kabelového vysílání **nebylo** v roce 1996 **zaznamenáno výrazné zvýšení kvantitativního nárůstu programové nabídky**, resp. nedošlo k urychlení **dynamiky rozvoje** těchto mediálních trhů. Soutěžní prostředí v oblasti televizního **terestriálního vysílání** je charakterizováno existencí silně dominantního postavení televize NOVA a to jak v **oblasti sledovanosti**, tak v **oblasti poskytování reklam**, neboť reklamní trh je velmi úzce svázan s trhem informací a reklamy. Postavení na tomto druhém trhu **umožňuje dominantnímu subjektu získávat vysoké výdělky, určovat ceny za reklamní spoty a vybírat si partnery**. V televizi je zadávána taková reklama, která má mít dopad na co nejširší okruh potenciálních zákazníků. Výše uvedené skutečnosti **determinují kvalitu soutěžního prostředí** na trhu reklam v mediální oblasti. Z tohoto důvodu a ve snaze **předejít dalšímu zhoršení konkurenčních podmínek** bude ÚOHS zastávat při přípravě mediálních zákonů i nadále názor, že **snížování zákonem stanoveného procenta reklamního času veřejnoprávní televizi je nevyvážené opatření, které může reálně vést k distorzi soutěžního prostředí**. Rovněž s přihlédnutím k nebezpečí pro hospodářskou soutěž, které vzniká propojováním subjektů mediálního trhu, zejména pak po zhodnocení anticipovaných dopadů na reklamní trh z případného propojení soukromoprávních televizních stanic, bude ÚOHS prosazovat **přijetí zákonného ustanovení, které by popsane praktiky neumožňovalo**. V roce 1996 ÚOHS vedl několik správních řízení souvisejících s provozováním kabelové televize. V lednu 1997 nabylo právní moci rozhodnutí předsedy ÚOHS, kterým se rozhodnutí vydané prvoinstančním orgánem ve věci zneužití dominantního postavení Kabelem Plus Severní Morava ruší a vrací k novému projednání a rozhodnutí.

- **Tisk**

Rozvinuté konkurenční prostředí. Žádný deník, týdeník nebo magazín nemá dominantní postavení na trhu.

V roce 1996 došlo na trhu deníků k jediné změně - spojení deníku Expres s tematicky obdobně zaměřeným deníkem Blesk. ÚOHS uvedené **spojení podniků povolil**, neboť po posouzení všech skutečností dospěl k závěru, že ke zhoršení soutěžního prostředí na trhu by

nemělo dojít. V ČR je vydáváno **12 deníků s celorepublikovou působností**, kromě toho jsou vydávány **regionální tituly pro příslušné okresy**. Některé deníky jsou vydávány ve více mutacích, případně mají regionální přílohu. Od úterý do soboty vychází rovněž Burza. Z pravidelně zveřejňovaných statistických přehledů lze odvodit, že žádný z deníků či týdeníků nebo magazínů **nezískal dominantní postavení**. Obecně lze konstatovat, že na tomto trhu je **dobré soutěžní prostředí**. Postavení na relevantním trhu **informací má vliv i na postavení na trhu reklamy**. Ke zvýšení důvěryhodnosti ověřování nákladů a prodaných výtisků má sloužit audit prováděný Kanceláří pro ověřování nákladů periodického tisku ABC ČR, která požádala o přijetí za řádného člena mezinárodní organizace Audit Bureau of Circulation (ABC).

5.3 Souhrnné zhodnocení příčin, které vedly ke změnám soutěžního prostředí na některých relevantních trzích v roce 1996

Stav konkurenčního prostředí v ČR je determinován velkou otevřeností ekonomiky, právní předvídatelností prostředí a kvalitou lidských zdrojů. **Některé změny v kvalitě soutěžního prostředí v roce 1996 na příslušných relevantních trzích byly podle analýzy ÚOHS způsobeny:**

- **Obchodní strategií jednoho ze soutěžitelů usilujícího o proniknutí na trh** (razantní snížení ceny OPEL Corsa vedlo k obdobnému opatření ze strany ostatních konkurentů).
- **Dynamikou rozvoje jednoho hospodářského stupně**, která ovlivnila dynamiku rozvoje struktury **jiného hospodářského stupně** (struktura trhu prodeje nábytku - převažující prodej na ploše několika m² - podstatně ovlivnila odbytové možnosti malých výrobců nábytku a vedla k nezanedbatelnému snížení počtu domácích soutěžitelů, resp. umožnila masivní dovoz nábytku).
- **Přijetím systémových opatření umožňujících utlumení neatraktivnosti podnikání v odvětví** (např. pozměnění kritérií pro rozdělování státních dotací na udržení základní dopravní obslužnosti vytvářejí podmínky pro rozvoj konkurence v regionech).
- **Aplikací „obhajoby hospodářské soutěže“** orgánem pro ochranu hospodářské soutěže (v roce 1996 ÚOHS spolupracoval s regulačním orgánem při nápravě postupu při vybírání investičních příspěvků jako podílu na nákladech dodavatele v případě plynárenských distribučních společností, dále **inicioval u regulátora** změnu prováděcí vyhlášky o nákladech dodavatele s připojením odběrného místa na elektroenergetickou síť. ÚOHS rovněž opakovaně namítal v připomínkovém řízení, že nepovažuje za správné, aby odborná způsobilost soudního znalce a soudního tlumočnicka automaticky zanikla dovršením 65 let věku).
- **Přijetím rozhodnutí** orgánem pro ochranu hospodářské soutěže směřující k zefektivnění tržních struktur na **regionální úrovni** (povolení spojení podniků poskytujících veřejné služby, které umožnilo zrušení paralelních linek dvou ČSAD operujících v překrývajících se územích dvou sousedních regionů, resp. vedlo k docílení **snížení výše požadované dotace pro regionální obslužnost**).
- **Přízpůsobováním se způsobu podnikání zahraničních firem vstupujících na příslušný relevantní trh** (např. zavádění speciální a komplexní nabídky pro cílové skupiny s vhodnou

kombinací produktů v pojišťovnictví dle vzoru renomovaných zahraničních pojišťoven vede k **pozvolnému zvyšování tržních podílů** nově zavedených českých pojišťoven na úkor nabouraného dominantního postavení České pojišťovny, resp. ke vzniku lepšího konkurenčního prostředí).

- **Odkládáním přijetí některých legislativních opatření směřujících k odstranění stavu neodpovídajícímu novým tržním podmínkám** (přetrvávání monopolu jednoho subjektu - České pojišťovny na poskytování služeb zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla).
- **Sníženou poptávkou po příslušných službách**, která nutí podniky v odvětví ke spojování nebo k pohlcování menších firem s cílem obstát na trhu (v roce 1996 se ve stavebnictví prosazovaly nejvíce silné stavební společnosti, které se často navzájem kapitálově propojovaly).
- **Aplikací nových přístupů v privatizaci** v roce 1996 jako např. formou **manažerských smluv stimulujících management** k přijímání takových opatření (optimální restrukturalizace, specializace nebo diverzifikace výroby), která by mohla zpětně ovlivnit stav soutěžního prostředí v odvětví (schválení projektu privatizace v Nové huti a Vítkovicích).
- **Využitím vlastní dealerské sítě pokrývající celé území ČR**, lze docílit upevnění významného postavení na trhu a současně lze zaznamenat pokles dovozu (v roce 1996 Zetor Brno, výrobce s vysokým dominantním postavením na trhu zemědělských traktorů s výkonem motoru 18-90 kW a s vlastní dealerskou sítí, upevnil svoje postavení na trhu. **Vertikální propojení** mezi výrobcem a sítí je **bariérou** pro zavedení ostatních soutěžitelů, resp. ovlivňuje kvalitu soutěžního prostředí).
- **Vstupem silného zahraničního partnera umožňujícího zavádět na trh výrobky s vyšší kvalitou** (Kablo Kladno začalo v roce 1996 s výrobou silového kabelu se zesílenou polyetylenovou izolací, jež nahradla produkci kabelů s papírovou izolací a olověným pláštěm. Tím se nabídka uvedených výrobků pro spotřebitele významně rozšířila).
- **Stupněm inovační dynamiky v odvětví, zejména pak úrovní designu u určitých skupin výrobků.** (Technická úroveň motorů motocyklů a úroveň designu strojů determinuje cenu uvedených výrobků. I přes vyšší cenu dovážených značek motocyklů lze zaznamenat mírně stoupající dovoz, resp. zlepšující se konkurenční prostředí).
- **Nedokončenou privatizací a plným vyjasněním vlastnických vztahů** (v osmi rozvodných energetických společnostech je stále 46-48 % podíl státu, podíl státu v ČEZu je přes 60 %. Obdobně v regionálních plynárenských distribučních společnostech 45 - 49 % akcií stále vlastní stát).
- **Nejasnou strategií podílu na řízení plynárenských distribučních společností ze strany některých obcí a měst, držitelů významného 34 % podílu distribuční společnosti.** (Akcíe vlastní jak již plynofikované nebo v budoucnosti plynofikovatelné obce ale i obce, které plyn pro své občany mít nebudou. Případná absence společného zájmu uvedených akcionářů se může promítnout na chování distribuční společnosti při jejím vytváření a udržení rovnováhy mezi zájmy akcionářů a zákazníků.)

- **Velkým rozvojem používání propan-butanu k pohonu motorových vozidel z důvodu nízkých nákladů na provoz a ochranu životního prostředí (v roce 1996 bylo již k dispozici pro automobilisty přes 130 čerpacích stanic na tento plyn, čímž dochází k vytváření podmínek pro vznik konkurence mezi dvěma druhy paliv - benzínu a propan-butanu pro účely pohonu motorových vozidel).**
 - **Nevyužitím možnosti danou nabyvatelům licencí k provozování operátorské telekomunikační činnosti ve vybraných regionech (v místních sítích byl umožněn vstup dalším soukromým podnikatelům v rozsahu asi 10 % území ČR, na kterém je k dispozici cca 5 % z celkového počtu telefonních účastnických stanic. V roce 1996 žádný z nabyvatelů licence nezahájil činnost).**
 - **Možnostmi velkých společností investovat obrovské prostředky do distribuce, reklamy a podpory prodeje, čímž upevňují ještě více své postavením na trhu ČR. (Např. součástí strategie rozvoje Plzeňského Prazdroje je průnik do gastronomie. Společnost oznámila plán na zavedení nejméně 25 vlastních restaurací, vyznačujících se některými jednotnými prvky, jež nesou název Pilsner Urquell Original Restaurant. V současné době mají být v provozu už čtyři takové restaurace).**
 - **Pokračujícím trendem spojování potravinářských podniků realizovaný formou zakládání společností holdingového typu. (V roce 1996 vznikla tři seskupení mlékáren a dvě holdingové společnosti velkovýrobců masa. ÚOHS průběžně monitoruje vývoj tržních struktur v uvedených oblastech.)**
 - **Umožněním nabyvatelům registrací, udělených v roce 1996 na šíření televizního signálu prostřednictvím satelitu, zahájení předběžných jednání s výrobcí programů a reklamními společnostmi. (Tato skutečnost by mohla ovlivnit kvalitu soutěžního prostředí tím, že spotřebitelům bude v budoucnu rozšířena programová nabídka a zároveň dojde ke zlepšení konkurenčních podmínek na reklamním trhu. Šíření signálu přes satelit současně umožní i vysílání českých programů a reklam do zahraničí, což ve svém důsledku může přispět k přiblížení českých výrobků širšímu okruhu potenciálních spotřebitelů.)**
- 6. Přízpůsobení legislativy ČR v oblasti soutěžního práva a oblasti veřejných zakázek legislativě EU. Sledování účinnosti legislativy v uvedených oblastech v roce 1996**

6.1 Oblast ochrany hospodářské soutěže

Závazek ke sblížení legislativy vyplývá pro Českou republiku z článku 69 Evropské dohody zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé (dále jen Evropská dohoda). Ustanovení čl. 69 Evropské dohody je dále konkretizováno čl. 70, který uvádí jako jednu z priorit i **oblast soutěžního práva**. V této souvislosti lze uvést, že **zákon o ochraně hospodářské soutěže je koncipován podle vzoru soutěžního práva ES a převzal znění článků 85 a 86 Římské smlouvy i základní instituty sekundárního práva ES**. Zákon užívá generálních klauzulí, které ponechávají prostor pro výklad ve smyslu rozhodnutí Evropské komise i Soudního dvora. V roce 1996 pokračovaly práce k **zajištění míry slučitelnosti obou soutěžních úprav**. Na základě vypracované resortní zprávy o sblížení legislativy vnitřního trhu,

resortní zprávy o výsledcích dosažených při sblížování právních předpisů ČR s právními předpisy ES za rok 1996 a expertních studií financovaných z programu PHARE lze hovořit o **převážné slučitelnosti** právní úpravy v oblasti hospodářské soutěže s právem ES. Předmětem novelizace zákona o ochraně hospodářské soutěže, která zajistí vyšší stupeň slučitelnosti s právem ES, bude zejména zavádění institutu tzv. blokových výjimek, vymezení dominantního postavení na základě více kritérií a přesnější definice spojení podniků. Významným krokem k harmonizaci českého soutěžního práva s právem ES bylo přijetí Implementačních pravidel pro soutěžní ustanovení Evropské dohody Radou přidružení mezi ČR a EU dne 30. ledna 1996. Tímto rozhodnutím se **Implementační pravidla stala součástí soutěžního práva České republiky**. Implementační pravidla předpokládají úzkou spolupráci mezi ÚOHS a DG IV Evropské komise v případech, které ovlivňují soutěž nebo obchod mezi Českou republikou a Společenstvím. Pravidla rovněž obsahují **závazek předávání informací o připravovaných legislativních změnách** a obsahují postup při řešení možných konfliktů. V souvislosti se žádostí České republiky o vstup do Evropské unie byly vypracovány odpovědi na Dotazník Evropské komise a průběžně byly plněny další úkoly zadávané na úrovni Pracovního Výboru pro provádění Evropské dohody.

6.2 Oblast veřejných zakázek

Jak již bylo uvedeno, Evropská dohoda obsahuje v čl. 69 obecný závazek České republiky vyvinout úsilí k zajištění postupné slučitelnosti právních předpisů ČR s právními předpisy ES, který je konkretizován čl. 70 uvádějícím prioritní oblasti této harmonizace. **Na právní úpravu veřejných zakázek dopadá pouze obecný závazek k zajištění slučitelnosti**. V roce 1996 byla Úřadem vypracována resortní zpráva o slučitelnosti legislativy vnitřního trhu a resortní zpráva o výsledcích dosažených při sblížování právních předpisů České republiky s právními předpisy Evropského společenství. Ze srovnání současné právní úpravy s komunitární legislativou v oblasti veřejných zakázek lze zákon o zadávání veřejných zakázek označit za **převážně slučitelný** s právem ES. K zajištění plné kompatibility musí být odstraněny zejména následující odchylky:

- působnost zákona musí být rozšířena tak, aby zahrnovala i sektory voda, energie, doprava a telekomunikace,
- zvýhodnění tuzemských uchazečů stanovené v § 11 zákona musí být zrušeno,
- zadávací postupy musí být harmonizovány s příslušnými směrnicemi ES,
- zákon zatím nezakotvuje povinnost zveřejnit vyhlášení soutěže v Official Journal of the European Communities.

Dle harmonogramu opatření k postupnému sblížování právních předpisů ČR s ES se počítá s novelou zákona o zadávání veřejných zakázek, která by vedla k plné slučitelnosti s právem ES v oblasti veřejných zakázek.

6.3 Sledování účinnosti legislativy ČR v oblasti soutěžního práva a veřejných zakázek

ÚOHS průběžně analyzuje účinnost legislativy ČR v oblasti ochrany hospodářské soutěže a veřejných zakázek. V roce 1996 byly např. zkoumány otázky související s exkluzivním prodejem zboží, vyrobeným v ČR, jednomu velkoodběrateli, který zabezpečuje prodej pouze na území ČR nebo posuzovány situace, kdy jsou výrobky nakupovány distributory od českých výrobců a pak distribuovány do zahraničí bez jejich povolení. Rovněž byly provedeny analýzy k problematice stanovování cen pro nižší články a k vertikálním dohodám, jejichž závěry

měly prokázat, zda z právního hlediska je v tomto směru zákon o ochraně hospodářské soutěže vyhovující. Také při aplikaci zákona o zadávání veřejných zakázek nastávají někdy situace, se kterými se při přípravě zákona nepočítalo. ÚOHS zaznamenává takové případy (např. nutnost, aby se zákon vztahoval i na organizace, které zajišťují veřejné služby, např. v oblasti elektroenergie, plynu a vody), které budou řešeny v další novele zákona.

7. Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní spolupráce Úřadu v oblasti hospodářské soutěže a veřejných zakázek se v loňském roce uskutečňovala na několika úrovních. Prioritou zahraniční spolupráce Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže jsou především vztahy s Evropskou unií, a to zejména s Generálním ředitelstvím pro soutěž Evropské Komise. Institucionálně se tato spolupráce realizuje v rámci Společného podvýboru pro aproximaci práva. Na posledním zasedání podvýboru, které se uskutečnilo v říjnu 1996, přednesl zástupce Úřadu zprávu o postupu harmonizace v oblasti ochrany hospodářské soutěže a veřejných zakázek. O postupu prací v oblasti aproximace soutěžního práva a o pravomocích a odpovědnostech nového Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže informoval jeho předseda ing. Stanislav Bělehrádek generálního ředitele DG IV Alexandra Schaubu při své návštěvě Bruselu v prosinci 1996. Dalšími tématy rozhovorů byly **otázky budoucího vývoje soutěžní politiky v rámci EU, prosazování soutěže v regulovaných odvětvích, soutěž v energetice a bankovníctví**. V rámci této návštěvy byly navázány přímé vztahy také s Generálním ředitelstvím pro vnitřní trh a finanční služby, které se zabývá mj. problematikou veřejných zakázek. V květnu loňského roku uspořádal Úřad ve spolupráci s DG IV mezinárodní konferenci o soutěžní politice. Tato konference, která se tentokrát uskutečnila v Brně, byla v pořadí již druhým setkáním zástupců soutěžních úřadů střední a východní Evropy s představiteli Evropské komise. Hlavním posláním byla výměna zkušeností s aplikací soutěžní politiky v období transformace v jednotlivých zemích. Na závěr konference byla podepsána společná deklarace o spolupráci. V loňském roce věnoval ÚOHS zvýšenou pozornost také vztahům s Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). **V rámci zabezpečení spolupráce ČR s OECD byla Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže přidělena gesce nad Výborem pro soutěžní právo a politiku OECD**. Zástupci ÚOHS se zúčastnili pravidelných jarních a podzimních zasedání tohoto Výboru. Hlavním tématem dubnového zasedání byly především otázky uplatnění soutěžní politiky na trzích technologicky vyspělých výrobků a kritéria pro vynětí ze všeobecného kartelového zákazu pro malé a střední podniky. Na tomto zasedání byla též **předložena výroční zpráva ÚOHS o stavu a vývoji soutěžní politiky za rok 1995**. V rámci podzimního zasedání se uskutečnil kulatý stůl o problematice soutěže v oblasti energetiky, ke kterému ÚOHS připravil materiál charakterizující situaci v ČR. V uplynulém období se OECD zaměřilo na možnost reformy regulačních systémů. Na těchto pracích, které vyvrcholí předložením souhrnné zprávy o regulační reformě ministerské radě v květnu 1997, se významně podílí také pracovní skupina pro soutěž a regulaci Výboru pro soutěžní právo a politiku. V rámci této pracovní skupiny **zpracoval ÚOHS odpovědi na dotazník k roli soutěžních úřadů při prosazování soutěže**. V roce 1996 dále pokračovala spolupráce s americkými institucemi pro ochranu hospodářské soutěže, Soutěžním odborem ministerstva spravedlnosti a Federální obchodní komisí. Ve spolupráci s oběma úřady uspořádal ÚOHS dva odborné semináře, **zaměřené na vyhledávání a vyšetřování kartelových dohod resp. spojování podniků**. V rámci navazování kontaktů s jinými soutěžními úřady se v loňském roce uskutečnily návštěvy Nizozemí a Itálie, jejichž cílem bylo získání poznatků o problematice vztahů mezi národní a komunitární legislativou, zavádění soutěže v energetickém sektoru apod. Na základě dříve uzavřené dohody o spolupráci navštívil ministr

pro hospodářskou soutěž Bulharsko. S předsedou bulharského úřadu pro ochranu soutěže diskutoval zejména otázku účasti soutěžního úřadu v procesu privatizace a možnost poskytnutí našich zkušeností bulharským kolegům. Také v oblasti dozoru nad zadáváním veřejných zakázek se začala intenzivně rozvíjet mezinárodní spolupráce. Na základě předešlé spolupráce navštívila delegace polského úřadu pro veřejné zakázky odbor dohledu v Praze, aby projednala zejména postup přibližování českého a polského práva v dané oblasti s právem komunitárním. O významu dohledu nad zadáváním veřejných zakázek pro země CEFTA svědčí i konference na toto téma, pořádaná v říjnu za účasti zemí CEFTA v Bratislavě. V listopadu loňského roku se v Ženevě uskutečnila expertní schůzka, na které zástupci ÚOHS diskutovali s odborníky ze zemí EFTA o otázkách liberalizace trhu veřejných zakázek a o stavu právní úpravy této problematiky v ČR.

8. Závěr

8.1 Zhodnocení hlavních zásahů a ostatních aktivit ÚOHS v roce 1996

- Byl zaznamenán **značný nárůst** v počtu případů řešených ve správním řízení v **oblasti ochrany hospodářské soutěže** (zvýšení o 27 % oproti roku 1995). Počet žalob podaných k Vrchnímu soudu proti rozhodnutí předsedy ÚOHS poklesl z 10 na 6.
- Orgán dohledu nad zadáváním **veřejných zakázek** vydal **513 rozhodnutí** v rámci správních řízení. V předkládané zprávě je na základě praktických zkušeností orgánu dohledu poprvé **uvedena analýza nedostatků**, k nimž při zadávání veřejných zakázek nejčastěji dochází.
- **Ve větší míře byla aplikována obhajoba hospodářské soutěže** v oblasti regulovaných sektorů. Tato okolnost zřejmě souvisí s faktem, že současně s celospolečenským zájmem, kterým se vždy zdůvodňuje zvláštní režim administrativních monopolů, vstupují do problematiky nové skutečnosti jako např. **rychlý technologický vývoj** (telekomunikace) nebo **nové potřeby spotřebitelů** (někteří velcí odběratelé elektřiny preferují dovozy elektřiny za nižší cenu prostřednictvím třetích stran). Vlastnické vztahy k sítím a režimy přístupu třetích stran do sítí je třeba řešit komplexně v rámci dlouhodobé elektroenergetické politiky státu.
- **Operativními zásahy proti některým lokálním monopolům** byly odstraněny negativní dopady na spotřebitele.
- Přístup aplikovaný ÚOHS proti některým jednáním **profesních sdružení podnikatelů**, která mohou ovlivnit hospodářskou soutěž na příslušném trhu **profesních služeb**, našel **oporu i v rozhodnutí Vrchního soudu**.
- **Prosazování prosoutěžního hlediska v návrzích nové právní úpravy** patří mezi hlavní priority základní činnosti ÚOHS.
- **Postup vázání privatizace veřejnou nabídkou na podmínku zajišťující ochranu ostatním drobným akcionářům** dle návrhu ÚOHS byl používán ve všech dalších obdobných případech. Podpora privatizačního záměru spočívající v **oddělení cateringových služeb**, který bude projednáván v dalším období privatizace.
- Obecně byl zaznamenán **významný vzestup případů spojování podniků** (zvýšení o 45 % oproti roku 1995). Provedená analýza hospodářských výhod, které byly účastníky řízení uvedeny v žádostech o povolení spojení podniků, ukazuje, že při rozhodování o spojení rozhodují zejména **vytvoření společného výzkumu a vývoje nových kvalitních výrobků, zajištění vstupu na zahraniční trhy přes zavedené prodejní sítě partnera nebo kapitálové propojení umožňující výkon akcionářských práv konkrétních osob**.
- Byl zaznamenán podstatný nárůst dohod naplňujících znaky **franchisových dohod**.

- Rozsudkem Vrchního soudu bylo potvrzeno, že ÚOHS nic nebrání tomu, aby si ve své rozhodovací praxi vypomáhal aplikací institutů běžně užívaných v zemích s dlouholetou tradicí protikartelového zákonodárství při respektování závaznosti pozitivní právní úpravy soutěžního práva v ČR.
- V roce 1996 bylo na ÚOHS podáno 97 rozkladů v oblasti dohledu nad zadáváním veřejných zakázek, což představuje nárůst této agendy proti roku 1995 cca o 300 %.
- Stav konkurenčního prostředí v roce 1996 byl sledován na reprezentativním vzorku 38 trhů ze všech odvětví. Bylo provedeno souhrnné ohodnocení příčin, které vedly ke změnám soutěžního prostředí na některých relevantních trzích oproti roku 1995.
- **Přízpůsobení legislativy ČR v oblasti soutěžního práva a oblasti veřejných zakázek legislativě EU je stěžejním úkolem ÚOHS.** V roce 1996 pokračovaly práce k zajištění slučitelnosti obou právních úprav. Významným krokem k harmonizaci českého soutěžního práva s právem ES bylo přijetí **Implementačních pravidel** v lednu 1996. Prioritou zahraniční spolupráce ÚOHS jsou především vztahy s DG IV a OECD. V roce 1996 byla Výboru pro soutěžní právo a politiku OECD předložena výroční zpráva ÚOHS o stavu a vývoji soutěžní politiky za rok 1995.

8.2 Hlavní cíle základní činnosti ÚOHS v roce 1997

- **Důsledná aplikace zákona na odvětví hospodářské soutěže s cílem**
 - vytváření podmínek pro realizaci ekonomických aktivit podnikatelských subjektů, jež ve svém důsledku napomáhá celkovému růstu hospodářství a vzniku nových pracovních příležitostí,
 - **ochrana konečného spotřebitele** tím, že mu umožní svobodnou volbu mezi kvalitními výrobky za konkurenční ceny.
- **Prohloubení spolupráce s ostatními antimonopolními orgány** a DG IV a OECD s cílem dosažení součinnosti při řešení obdobných porušení pravidel ochrany hospodářské soutěže v podmínkách zvyšování dynamiky globalizace trhu.
- **Zvýšení informovanosti veřejnosti** o výstupech činnosti ÚOHS s cílem ztransparentnění rozhodnutí výkonných složek a seznámení s obecnými přístupy při aplikaci zákona.
- **Vypracování odborných materiálů** o „ekonomických standardech“ používaných při aplikaci zákona na ochranu hospodářské soutěže (pozn. např. relevantní trh, vertikální dohody, apod.) s cílem rozšíření **informovanosti soudců** o těchto kategoriích.
- Dokončení práce k zajištění míry slučitelnosti legislativy ČR v oblasti soutěžního práva a oblasti veřejných zakázek s legislativou EU. **Příprava novelizace zákona o ochraně hospodářské soutěže**, která zajistí vyšší stupeň slučitelnosti s právem ES, zejména zavedením institutu tzv. **blokových výjimek**, dále vymezení dominantního postavení na základě více kritérií a přesnější definice spojení podniků.
- **Přijetí interních opatření předsedy ÚOHS** směřujících ke zkvalitnění činnosti ÚOHS (změny v organizační struktuře, personální změny, zřízení další rozkladové komise, průběžné provádění rozborů rozsudků Vrchního soudu, zkrácení doby správního řízení, pověření skupiny odborníků pro školení v oblasti veřejných zakázek apod.). Z důvodu změny vlastníka budovy, která je sídlem ÚOHS, zajistit veškeré činnosti potřebné pro plynulý chod úřadu.

OBSAH:

1. MALÝ KOMPETENČNÍ ZÁKON A ZMĚNA NÁZVU MINISTERSTVA PRO HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ. VLIV NA KOMPETENCE.....	1
2. ZÁKLADNÍ ČINNOST V OBLASTI OCHRANY HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE	1
2.1 TRENDY VÝVOJE ZÁSAHU ÚOHS V RÁMCI SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍ.....	1
2.2 ZÁSAHY PROTI REGIONÁLNÍM A MÍSTNÍM MONOPOLŮM.....	3
2.3 ZÁSAHY PROTI PROFESNÍM SDRUŽENÍM PODNIKATELŮ.....	3
2.4 OBHAJOBA HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE V OBLASTI REGULOVANÝCH SEKTORŮ. PODPORA SNAHÁM K ZAVEDENÍ KONKURENCE V ODVĚTVĚ ELEKTROENERGETIKY.....	4
2.5 PROSAZOVÁNÍ PROSOUTĚŽNÍHO HLEDISKA V NÁVRZÍCH NOVÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY.....	4
2.6 ČINNOST VZTAHUJÍCÍ SE K ÚČASTI ÚOHS V PRIVATIZAČNÍM PROCESU.....	5
2.7 ZÁSAHY PROTI OPATŘENÍM ORGÁNŮ STÁTNÍ SPRÁVY A ORGÁNŮ OBCÍ.....	6
2.8 KONTROLA EKONOMICKÉ KONCENTRACE.....	7
2.9 ZÁSAHY PROTI DOHODÁM OMEZUJÍCÍM SOUTĚŽ (KARTELOVÉ DOHODY).....	10
2.10 ZÁSAHY PROTI PŘÍPADŮM ZNEUŽITÍ MONOPOLNÍHO A DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ.....	13
2.11 OPATŘENÍ PŘEDSEDY NA ZKVALITNĚNÍ ČINNOSTI V OBLASTI OCHRANY HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE.....	17
3. ČINNOST ÚOHS V OBLASTI DOHLEDU NAD ZADÁVÁNÍM VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK.....	18
3.1 POČET ZÁSAHŮ ÚOHS V OBLASTI DOHLEDU NAD ZADÁVÁNÍM VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK V RÁMCI SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍ.....	18
3.2 ANALÝZA NEDOSTATKŮ, K NIMŽ PŘI ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK NEJČASTĚJI DOCHÁZÍ.....	19
3.3 PŘÍKLADY ROZHODNUTÍ ORGÁNU DOHLEDU NAD ZADÁVÁNÍM VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK.....	20
3.4 VÝVOJ ROZKLADŮ PROJEDNÁVANÝCH NA ÚOHS A OPATŘENÍ PŘEDSEDY ÚŘADU NA ZRYCHLENÍ ČINNOSTI V OBLASTI DOHLEDU NAD ZADÁVÁNÍM VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK.....	22
4. ŽALOBY PODANÉ U VRCHNÍHO SOUDU V PRAZE A OLOMOUCI.....	23
4.1 ŽALOBY PROTI ROZHODNUTÍ MINISTRA PRO HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ A PŘEDSEDY ÚOHS O ROZKLADECH DLE ZÁKONA Č. 63/91 SB. O OCHRANĚ HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE V PLATNÉM ZNĚNÍ. STATISTIKA, VÝSLEDKY, ROZBOR ROZSUDKŮ, RESP. USNESENÍ VRCHNÍHO SOUDU.....	23
4.2 ŽALOBY PROTI ROZHODNUTÍ MINISTRA PRO HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ A PŘEDSEDY ÚOHS O ROZKladu DLE ZÁKONA Č. 199/1994 SB., O ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK. ROZBOR ROZSUDKŮ.....	24
4.3 ZVEŘEJŇOVÁNÍ SOUDNÍCH ROZSUDKŮ V HOSPODÁŘSKÉM ZPRAVODAJI.....	25
5. ZMĚNY SOUTĚŽNÍHO PROSTŘEDÍ NA NĚKTERÝCH RELEVANTNÍCH TRŽÍCH.....	25
5.1 ADMINISTRATIVNÍ MONOPOLY.....	25
5.2 OSTATNÍ ODVĚTVÍ.....	28
5.3 SOUHRNNÉ ZHODNOCENÍ PŘÍČIN, KTERÉ VEDLY KE ZMĚNÁM SOUTĚŽNÍHO PROSTŘEDÍ NA NĚKTERÝCH RELEVANTNÍCH TRŽÍCH V ROCE 1996.....	46
6. PŘÍZPŮSOBENÍ LEGISLATIVY ČR V OBLASTI SOUTĚŽNÍHO PRÁVA A OBLASTI VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK LEGISLATIVĚ EU. SLEDOVÁNÍ ÚČINNOSTI LEGISLATIVY V UVEDENÝCH OBLASTECH V ROCE 1996.....	48
6.1 OBLAST OCHRANY HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE.....	48
6.2 OBLAST VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK.....	49
6.3 SLEDOVÁNÍ ÚČINNOSTI LEGISLATIVY ČR V OBLASTI SOUTĚŽNÍHO PRÁVA A VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK.....	49
7. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	50
8. ZÁVĚR.....	51
8.1 ZHODNOCENÍ HLAVNÍCH ZÁSAHŮ A OSTATNÍCH AKTIVIT ÚOHS V ROCE 1996.....	51
8.2 HLAVNÍ CÍLE ZÁKLADNÍ ČINNOSTI ÚOHS V ROCE 1997.....	52

